

Hälsovårdares och barnmorskors tankar om Amningsfred

Fanny Nygård

Lovisa Vasara-Hammare

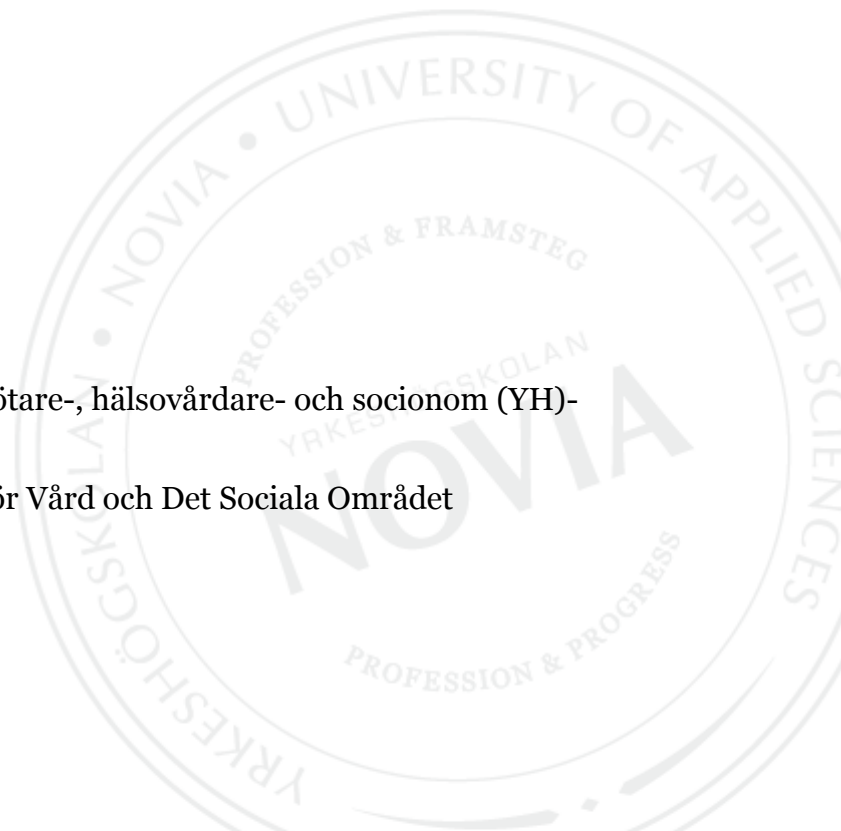
Jenna Vestman

Ulrika Vaihininen

Examensarbete för sjukskötare-, hälsovårdare- och socionom (YH)-
examen

Utbildningsprogrammet för Vård och Det Sociala Området

Åbo 2016



EXAMENSARBETE

Författare: Fanny Nygård, Lovisa Vasara-Hammare, Jenna Vestman, Ulrika Vaihinen

Utbildningsprogram och ort: Utbildningsprogrammet för vård och utbildningsprogrammet för det sociala området, Åbo

Inriktning/alternativ/Fördjupning: Sjukskötare, hälsovårdare och socionom

Handledare: Christine Alm, Pia Liljeroth

Titel: Hälsovårdares och barnmorskors tankar om Amningsfred

Datum	9 maj 2016	Sidantal	43	Bilagor	6
-------	------------	----------	----	---------	---

Abstrakt

Detta är ett examensarbete som grundar sig på Folkhälsans och Förbundet för Mödra- och skyddshems kampanj Amningsfred. Syftet med arbetet är att reda ut professionellas åsikter om den amningsfrämjande kampanjen Amningsfred. I arbetet utreds hur professionella, i vårt fall hälsovårdare och barnmorskor, uppfattar de fyra olika affischerna som berör amningsfred samt webbsidan www.amningsfred.fi.

Examensarbetet består av en litteraturöversikt, innehållsanalys och empirisk undersökning. Litteraturöversikten är baserad på tidigare forskning medan den empiriska undersökningen är en analys av en fokusgruppsdiskussion och fyra individuella intervjuer.

I den kvalitativa innehållsanalysen har det framkommit att det finns små skillnader i tankar om amning mellan professionerna hälsovårdare och barnmorskor. Professionella är ändå överlag positivt inställda gentemot amning men amningsvården behöver utvecklas. Kampanjen Amningsfred ansågs vara en fin och bra planerad kampanj, med realistiska och viktiga mål. Kampanjens affischer skapade positiva associationer, men fick även många utvecklingsförslag. Kampanjen visar sig dock i liten mån ha påverkan på professionella i branschen, men kan fungera som ett hjälpmedel i handledningen på rådgivningar. Många förslag på utveckling av kampanjen presenterades av de professionella, för att utveckla kampanjen och dess betydelse för både professionella och familjer.

Språk: Svenska Nyckelord: amning, stöd, barnrådgivning, mödrarådgivning, hälsovårdare, barnmorskor, åsikter

OPINNÄYTETYÖ

Tekijät: Fanny Nygård, Lovisa Vasara-Hammare, Jenna Vestman, Ulrika Vaihinen

Koulutusohjelma ja paikkakunta: Utbildningsprogrammet för vård och utbildningsprogrammet för det sociala området, Åbo

Ohjaajat: Christine Alm, Pia Liljeroth

Nimike: Hälsovårdares och barnmorskors tankar om Amningsfred

Päivämäärä 9 toukokuu 2016 Sivumäärä 43 Liitteet 6

Tiivistelmä

Tämän opinnäytetyön aiheena on Folkhälsanin ja Ensi- ja turvakotienliiton kampanja Imetysrauhasta. Työn tarkoituksena on selvittää edistäviä näkökantoja Imetysrauhakampanjasta. Työssä selvitetään, kuinka ammattilaiset, tässä tapauksessa terveydenhoitajat ja kättilöt, käsittävät neljää imetysrauhajulistetta, jotka ovat löydettävissä internetsivuilta www.imetysrauha.fi.

Opinnäytetyö kostuu laadullisesta sisällönanalysista sisältäen kirjallisuuskatsauksen ja empiirisen tutkimuksen. Kirjallisuuskatsaus perustuu aikaisempiin tutkimuksiin, kun taas empiirinen tutkimus analyysiin kohderyhmäkeskustelusta ja -haastatteluista.

Laadullisessa analyysissa käy ilmi, että on olemassa pieniä näkökantaeroja terveydenhoitajien ja kättilöiden välillä. Ammattilaisilla on yleisesti positiivinen näkökulma imetykseen mutta he ovat sitä mieltä, että imetyshoitoa pitää kehittää. Imetysrauhakampanjaa on pidetty hyvänä ja hyvin suunniteltuna kampanjana totuudenmukaisine ja tärkeine päämäärineen. Kampanjan julisteet luovat positiivisia miellelyhtymiä, ja saivat myös monta parannusehdotusta. Kampanjalla on vähän vaikutusta ammattilaisiin, mutta julisteet voivat toimia apuvälineenä neuvoloiden ohjeistuksessa. Ammattilaiset esittivät useita parannusehdotuksia kampanjan kehittämiseksi.

Kieli: Ruotsi Avainsanat: imetys, tuki, lastenneuvola, äitiysneuvola, terveydenhoitajat, kättilöt, mielipiteet

BACHELOR'S THESIS

Authors: Fanny Nygård, Lovisa Vasara-Hammare, Jenna Vestman, Ulrika Vaihinén

Degree programme and place: Utbildningsprogrammet för vård och utbildningsprogrammet för det sociala området, Åbo

Supervisors: Christine Alm, Pia Liljeroth

Title: Hälsovårdares och barnmorskors tankar om Amningsfred

Date	May 9th 2016	Number of pages	43	Attachments	6
------	--------------	-----------------	----	-------------	---

Abstract

This thesis is based on Folkhälsan's and The Federation of Mother and Child Homes and Shelters campaign Amningsfred. Its purpose is to analyze different views and opinions concerning the breast-feeding advancing campaign Amningsfred. The thesis investigates how professionals, in our case health care specialists and midwives, experience the four different posters concerning breastfeeding peace as well as the website www.amningsfred.fi.

The thesis consists of a qualitative content analysis containing a literature review and an empirical survey. The literature review is based on earlier research and the empirical survey analyzes interviews and a focus group discussion.

Based on the qualitative content analysis we have reached the conclusion that there are certain small differences of opinion regarding breast-feeding between health care specialists and midwives. Professionals do, however, express a generally positive attitude towards breast-feeding and share the opinion that breast-feeding support needs to evolve.

The campaign Amningsfred is regarded as a sound and well thought-out campaign with realistic and important goals. The posters used in the campaign created positive associations, and gave rise to several development proposals. While only having a mild impact on professionals, however, the campaign may function as appropriate guidance for families seeking breast-feeding support. Several development proposals were put forth by professionals in the hopes of expanding the campaign and its importance for both professionals and families.

Language: Swedish Key words: Breast-feeding, Support, Mother and Child Health Services, Care Specialists, Midwives, Opinions

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
2	Syfte och frågeställningar	3
3	Litteraturöversikt.....	3
3.1	Stöd	4
3.2	Kunskap	8
3.3	Attityder och yttre påverkan	10
4	Metodbeskrivning.....	11
4.1	Undersökningens målgrupp.....	11
4.2	Undersökningens datainsamling.....	13
4.2.1	Fokusgruppsdiskussion som metod.....	14
4.2.2	Intervjuguide	15
4.2.3	Moderators roll.....	17
4.2.4	Intervju som metod	18
4.3	Undersökningens dataanalys.....	19
4.3.1	Analys av fokusgrupp och intervju	20
5	Resultat	21
5.1	Hälsovårdare om amning.....	22
5.1.1	Yrkesroll, stöd, samarbete och påverkan	22
5.1.2	Åsikter om kampanjen.....	23
5.1.3	Tankar kring affischerna	24
5.1.4	Utvecklingsbehov	25
5.2	Barnmorskor om amning.....	25
5.2.1	Yrkesroll, stöd, samarbete och påverkan	25
5.2.2	Åsikter om kampanjen.....	26
5.2.3	Tankar kring affischerna	27
5.2.4	Utvecklingsbehov	28
5.3	Skillnader mellan hälsovårdare och barnmorskor	29

5.3.1	Åsiktsskillnader gällande kampanjen.....	30
5.3.2	Utvecklingsbehov gällande kampanjen	31
6	Kritisk granskning.....	31
7	Avslutande diskussion.....	35
	Källförteckning	41
Bilaga 1	Inbjudan till fokusgrupp: Hälsovårdare	
Bilaga 2	Inbjudan till fokusgrupp: Barnmorskor	
Bilaga 3	Intervjuguide	
Bilaga 4	Examensarbetsgruppens individuella utveckling	
Bilaga 5	Kvalitativ innehållsanalys: Hälsovårdare	
Bilaga 6	Kvalitativ innehållsanalys: Barnmorskor	

1 Inledning

Utvecklingsprojektet Amning utan stress har pågått i fyra år (2013- 2016) och är ett samarbete mellan Folkhälsans förbund r.f. och Förbundet för Mödra- och skyddshem r.f. Till projektet hör flera samarbetspartners, bland annat Yrkeshögskolan Novia. Utvecklingsprojektets målsättningar är att bland annat öka förståelsen och respekten för olika sätt att se på amning.

Till utvecklingsprojektet hör Amningsfred, på finska Imetysrauha, som är en landsomfattande tvåspråkig kampanj som sprids via sociala medier och affischer. Syftet med kampanjen är att medvetandegöra och väcka diskussion om amning, att respektera att amning kan vara olika i familjer, och att visa förståelse för detta.

Genom tidigare arbete inom Amningsfred har kampanjen utvecklats och konkretiserats. Kampanjen innehåller 15 mammors och en pappas berättelser om sina upplevelser av amning och vilken betydelse amningsfred har för dem, vilket representerar kampanjens konkreta budskap:

- Till en början är livet enbart amning och sedan blir amningen en del av livet.
- Amning är en del av föräldrskapet och amningen får inte skapa för mycket press.
- Du kan få hjälp och stöd i amningen, det finns många som kan hjälpa dig.

Enligt uppdrag av Folkhälsans förbund och Förbundet för Mödra- och skyddshem har examensarbetsgruppen undersökt hälsovårdares och barnmorskors tankar, och vilka associationer som uppstår av hemsidan amningsfred.fi med tillhörande affischer. Examensarbetsgruppen är även intresserad av att undersöka eventuella skillnader i tankar och åsikter mellan de olika professionerna gällande amning. Med hjälp av det insamlade materialet tar examensarbetsgruppen även fram eventuella utvecklingsbehov. Valet av ämne motiveras av arbetslivets behov på utveckling eftersom en del av barnfamiljerna i Finland upplever brist på stöd vid hälso- och socialvården (Lammi-Taskula & Karvonen, 2014, s. 232-233). Därför är professionellas syn på amning och kampanjen Amningsfred en ytterst intressant och viktig del i främjandet av amning och kan ge resultat som leder till utveckling av kampanjen. Examensarbetet skrivs på svenska under rubriken ”Hälsovårdares och barnmorskors tankar om Amningsfred”.

Syftet med arbetet är att ta reda på hur professionella uppfattar den amningsfrämjande kampanjen Amningsfred. I arbetet utreds hur hälsovårdare och barnmorskor uppfattar de fyra olika affischerna som berör amningsfred samt webbsidan www.amningsfred.fi. Reflektioner över kampanjen diskuteras och både för- och nackdelar med projektet lyfts fram, och eventuella utvecklingsbehov presenteras. Genom de resultat som uppstår kan förbättringar inom kampanjen föreslås för uppdragsgivaren. Arbetet byggs upp av frågeställningar som har som uppgift att besvara syftet, vilka lyder: Syftet med arbetet är att reda ut professionellas åsikter om den amningsfrämjande kampanjen Amningsfred?

Enligt Världshälsoorganisationen WHO rekommenderas helamning av barnet upp till sex månaders ålder och därefter delamning tills att barnet blir två år. Vid sex månaders ålder rekommenderas delamning och påbörjat näringsintag av övrig föda, som till exempel olika smakprov. (WHO, 2008, Misvaer, 2007, s. 78-79). Till amningens fördelar hör många olika aspekter. Bröstmjölken innehåller viktiga antikroppar som skyddar barnet för vanliga barnsjukdomar, och på så vis minskar spädbarnsdödligheten. Genom amning minskar dessutom risker för exempelvis olika infektioner, allergier och diabetes typ 1, och på längre sikt minskar risken för övervikt, diabetes typ 2, högt kolesterol och högt blodtryck i vuxen ålder. Amningen anses även vara i positiv bemärkelse när det kommer till exempelvis öroninflammation, lunginflammation, diarré och magsjuka hos spädbarn. Amning stöder barnets utveckling samtidigt som den är bra för den ammande mamman eftersom den minskar risken för cancer och gör att fertiliteten återvänder snabbare. (WHO, 2008, Fröjd & Zamore, 2012, s. 304).

I det nationella handlingsprogrammet för att främja amning ges riktlinjer för att främja och stödja amning samt att minska de socioekonomiska skillnaderna i samhället. Handlingsprogrammet är uppgjort åren 2009-2012 en expertgrupp som tillsatts av Folkhälsoinstitutet och riktar sig till alla intresserade, men främst hälso- och sjukvårdsanställda som arbetar med spädbarnsfamiljer och gravida. (THL). Riktlinjerna uppmuntrar amning, vilket stöder amningsfredskampanjens budskap i att framhäva amning och dess betydelse, samt att synliggöra skillnader i amningen och accepterande av dess skillnader.

Amning är därför en viktig del i barnets utveckling och hälsa, vilket gör att tankar och åsikter gentemot amning spelar en stor roll i samhället. Professionellas roll i främjandet av amning utgör en viktig del i att amningsprocenten skulle öka, vilket innebär att deras tankar och åsikter kring amning har betydelse. Hur professionella upplever hemsidan

amningsfred.fi och tillhörande affischer spelar därför en stor roll eftersom de kan bidra till förbättring och utveckling av kampanjen.

2 Syfte och frågeställningar

Syftet med arbetet är att reda ut professionellas åsikter om den amningsfrämjande kampanjen Amningsfred. Barnmorskan har en stor roll i att stöda och uppmuntra den ammande mamman. I hälsovårdarens och barnmorskans roll inkluderas även kunskapsförmedling som motsvarar en vetenskaplig grund och tillämpning utav den i praktiken. Professionerna använder sig av ett hälsofrämjande arbetssätt som stärker både barnet och modern. Hälsovårdaren arbetar på andra arbetsplatser än barnmorskan, till exempel olika mottagningar. Det innebär att barnmorskan är den som oftast har det allra första mötet i amningen med den nyblivna mamman. Därför kan barnmorskans och hälsovårdarens erfarenheter skilja sig från varandra och de kan ha olika typer av kunskap. (Battersby, 2014, Mulcahy, et al., 2011). Examensarbetsgruppen är därför även intresserade av att undersöka eventuella skillnader i professionernas åsikter och tankar gentemot kampanjen och dess affischer.

Professionella har ofta en positiv syn på amning, men yrkesverksamma har också olika attityder och åsikter som kan inverka negativt på amningen (Marks & O'Connor, 2015). Utifrån det så vill vi ta reda på de professionellas åsikter, om de anser att hemsidan och affischerna är positiva eller negativa?

Frågeställningarna i arbetet lyder därför: **Vad anser professionella om hemsidan amningsfred och deras affischer, och påverkar kampanjen deras åsikter gentemot amning?**

3 Litteraturoversikt

Litteraturoversikt är en av examensarbetets datainsamlingsmetoder. Övriga datainsamlingsmetoder beskrivs i kapitel 4. Litteraturoversikten baserar sig på vetenskapliga artiklar. Vi har avgränsat arbetet till att behandla professionella inom barn- och mödrarådgivningen samt de som arbetar på kvinnokliniken. I undersökningen ingår professionerna hälsovårdare eller barnmorska, och artiklarna baseras därför utifrån det perspektivet. Det innebär att vi har valt bort en del artiklar; de som går utanför vårt avgränsade område, de som inte berör vårt ämne eller artiklar som är över fem år gamla. Vi

har använt artiklar som ger möjlighet till fulltext och som svarar på arbetets syfte och frågeställningar. Artiklarna som vi har använt har vi hittat genom Novias sökverktyg och innefattar Cinahl, EBSCO och SweMed+, samt genom Google scholar.

Sökord som vi har använt och som berör ämnet i examensarbetet är amning, stöd, barnrådgivning, mödrarådgivning, hälsovårdare, barnmorskor och åsikter. Orden har vi även valt att översätta till engelskans breastfeeding, support, mother- and child health service, care specialists, midwives, opinions samt till finskans imetys, tuki, neuvola, äitiysneuvola, terveydenhoitajat, kättilöt och mielipiteet.

För att komplettera vår teoretiska del i examensarbetet så använder vi oss av övrig litteratur i form av 13 böcker och tre trovärdiga hemsidor som ger svar på vårt syfte och våra frågeställningar.

Många artiklar har granskats under arbetets gång och av dessa valde vi kritiskt ut 20 som vi ansåg vara lämpliga för undersökningens syfte och frågeställningar. Resterande artiklar ansågs inte vara tillräckligt väsentliga för examensarbetets syfte och frågeställningar.

I examensarbetet har vi bearbetat den insamlade litteraturen med arbetets syfte och frågeställningarna som stöd. Vi läste igenom artiklarna som sedan översattes och sammanställdes för att få en bättre överblick av innehållet. Artiklarna lästes igenom flera gånger för att få en bredare helhet av innehållet. Vi delade in artiklarnas innehåll i fem underkategorier: stöd, kunskap, attityder och yttre påverkan samt tidigare erfarenheter. Vi valde att helt ta bort tidigare erfarenheter som underkategori eftersom det inte fanns tillräckligt med vetenskaplig data som stöd.

Efter sammanställningen valdes med realistisk granskning ut vilka artiklar som skulle användas i arbetet och vilka som togs bort. De artiklarna som kom till användning i arbetet återges i tematiserad form i följande underrubriker.

3.1 Stöd

Bröstmjolk rekommenderas som den enda näringskälla under spädbarnets sex första månader i livet. När barnet är ett halvt år gammalt är rekommendationerna att det börjas med smakportioner som innebär att barnet får testa att äta någon annan föda än bröstmjolk. Utöver smakportionerna rekommenderas fortsatt amning upp till två års ålder och framåt. Dessa är rekommendationerna på grund av alla fördelar som amningen medför. Bröstmjolk

är bland annat den bästa näringen för spädbarnet och bidrar till att stärka immunförsvaret och regleringen av tillväxt och utveckling. Bröstmjolk innehåller hormoner som har många positiva effekter på tillväxten hos spädbarnet. (Dieterich, Felice, O'Sullivan, & Rasmussen, 2012). Ammande spädbarn har visat sig ha lägre risk för sjukdomar, mindre diarréperioder och minskad luftvägsinfektion. Man har även kunnat se ett samband mellan att barn som blir ammade löper mindre risk för plötslig spädbarnsdöd under det första levnadsåret. Man ser även fördelar som berör modern vid amning. (Belay, Allen, Williams, Dooyema & Foltz, 2013). Det är viktigt att professionella kan stödja amningen för att undvika att sätta barnet i den riskzonen för de negativa hälsoreultat som utebliven amning kan medföra (Dieterich, Felice, O'Sullivan, & Rasmussen, 2012). Professionella som arbetar inom sjukvården och med amning har ansvaret att skydda, främja och stödja amningen. I deras arbete ingår även att tillge information till alla mödrar som vill amma för att underlätta processen för dem. (Palmer, Carlsson Mollberg & Nyström, 2012).

Enligt Världshälsoorganisationen (WHO), FN:s barnfond (Unicef) och Baby Friendly Hospital Initiative (BFHI) finns det tio steg som främjar en lyckad amning. En utformad modell för amningspolitik, personalens kompetensbedömning, prenatal amningsutbildning och undervisning av amningsteknik anses bidra till en lyckad amning i det tidiga skedet. Tidig igångsättning av amning, begränsad amningsersättning för spädbarn och ”Rooming-in” (barnets säng placeras vid sidan av moderns säng på sjukhuset för att ge en möjlighet för föräldrarna att lära känna sitt barn) är fortsatta steg som främjar amningen. Avslutningsvis poängteras även betydelsen av undervisning av näringslära, begränsad användning av nappar samt avlastningsstöd för den ammande mamman för att få en lyckad amning. (Belay, Allen, Williams, Dooyema & Foltz, 2013).

Flera undersökningar betonar att ammande och nyblivna mammor är i behov av stöd från barnmorskor och hälsovårdare när det rör den normala amningen och vid avvikelser (Battersby, 2014, Hvatum, et al., 2014). Barnmorskorna anses ofta vara mer kompetenta när det gäller amning, men nu har man undersökt och granskat det stöd som hälsovårdare ger åt ammande kvinnor vilket resulterade i att hälsovårdare också är välutbildade för att kunna stödja amning, samt att även de har en hög kompetens inom området (Mulcahy, Phelan, Corcoran & Leahy-Warren, 2011). I forskningen skiljer man på barnmorskors och hälsovårdares kompetens och därför vill även vi i vårt arbete ta reda på om det finns skillnader bland hälsovårdare och barnmorskor och deras eventuella olika tankar som väcks från kampanjen Amningsfred.

Det är viktigt att barnmorskor och hälsovårdare har förståelse för de olika problem som uppstår vid amning och vad dessa svårigheter innebär för den ammande kvinnan. Det underlättar för den professionella att möta den ammande kvinnans förväntningar samt att stödja när problem uppstår. (Palmer, Carlsson, Mollberg & Nyström, 2012).

Idag har den blivande mamman möjlighet att fatta egna beslut gällande amning och andra val inom förlossningsvården. Barnmorskans roll är att alltid ge objektiv information som stödjer den blivande mamman att kunna göra val i sin egen vård utifrån hennes behov. Enligt forskning gäller dock inte detta amningsfrågan, eftersom att de kvinnor som önskar flaskmata sitt barn uppmuntras av barnmorskan att amma istället. Det är alltid barnmorskans uppgift att informera den blivande mamman om alla fördelar med amning och brist på kommunikation kan därför vara en bidragande faktor till att mamman inte ammar sitt barn. Många barnmorskor är rädda att kränka den ammande mamman genom att ändra deras beslut om amning. (Battersby, 2014).

Forskningsresultat säger att flera mammor avslutar eller inte ens påbörjar amning av olika skäl och dessa inkluderar demografiska, fysiska, sociala och psykiska problem. Detta inkluderar både barnet och mamman och handlar till exempel om att barnet är väldigt temperamentfullt eller missnöjt på grund av avsaknad av stöd. Exempel på dessa hinder kan i praktiken handla om fetma, rökning, dåligt självförtroende och attityder hos modern och alla dessa kan vara bidragande faktorer till försvårad amning. Sociala faktorer som påverkar amningen kan handla om att snabbt återgå till arbetet efter att ha fött barn, och att det kan vara en orsak till att amningstiden förkortas. Det betyder också i sin tur att amningstiden är beroende av längden på mammaledigheten. Ju längre mammaledighet desto längre pågår amningen. (Tedder, 2015). Forskning försäkrar oss även om att man från sjukhusets sida kan påverka amningen hos den nyblivna mamman. Olika metoder och stöd från de professionella har visat sig förbättra amningen och dess varaktighet. (Dieterich, Felice, O'Sullivan & Rasmussen, 2012).

Forskningsresultat visar även att allt extra stöd i amning som fås på sjukhus och övriga instanser förlänger amningstiden. Vidare visar även forskningsresultat att stöd som fås av professionella är gynnsamt för den ammande kvinnan och är också en bidragande orsak till en längre amningstid. Det är dock viktigt att kunna bortse från rekommendationer och istället ha en individuell syn på amningen. Ibland är det bäst i längden för både mamman och barnet att flaskmata. Forskningsresultat berättar hur mammor har kunnat uppleva njutning när de på grund av olika orsaker och olika tider i livet har slutat med amning efter

att ha blivit rekommenderade att amma. Upplevelser av minskad stress och mer harmoniska barn är resultatet av en avbruten amning. (Hvatum, et al., 2014).

Mer forskning visar att bristen på tid på sjukhusen är ett problem vid amning och är ett hinder vid stödandet av den ammande kvinnan. Forskningsresultat visar att sjukhusets attityd om att man bör amma kombinerat med tidspressen gav en negativ upplevelse för den ammande mamman. Barnmorskors tidspress har till och med lett till att den ammande mamman har upplevt att barnmorskan inte har varit närvarande, istället har all fokus gått åt till att fokusera på amningen. Från mammans synvinkel resulterade det i en negativ upplevelse fylld med stress och krav utifrån. (Hvatum, et al., 2014).

För att bidra till förståelse för den nyblivna mamman så är det nödvändigt att komplettera existerande fakta och forskning med kunskap om innebörden av amning samt kring de svårigheter som kan uppstå från mammans perspektiv (Palmer, Carlsson, Mollberg & Nyström, 2012). Stöd och hjälp i ett tidigt skede för den ammande mamman kan göra en stor skillnad. Tidsbrist hos barnmorskorna är ofta det stora problemet som gör att den nyblivna mamman inte får tillräckligt med stöd vid amning. Många aktuella frågor såsom att födelsetalen stiger och att sjukhus stänger ökar arbetsbördan för barnmorskan och sätter dem i en situation där de tvingas konkurrera med tiden. (Battersby, 2014).

Behovet av det professionella stödet är alltid viktigt. Upplevelsen av att inleda amning under svåra förhållanden ger den nyblivna mamman en känsla av hot mot sin fortsatta uppgift som mamma. Negativa känslor såsom frånvaro från barnet, sig själv och omvärlden är exempel på andra känslor som kan uppstå. Förväntningarna som den nyblivna mamman har om att kunna amma och möta sitt eget barns behov på bästa sätt gör att en känsla av misslyckande kommer om man inte lyckas uppfylla dessa. Andra orsaker till behov av stöd kan vara mjölkstockning som är ett fysiskt problem som sätter gränser för gemenskap och närhet tillsammans med barnet och är början till en konstant upplevd kamp i livet från mammans synvinkel. Ur de professionellas perspektiv så finns ett stort behov av att upprätthålla en god relation för att kunna stöda den nyblivna mammans välbefinnande samt hjälpa henne på rätt väg när dessa problem uppstår. (Palmer, Carlsson, Mollberg & Nyström, 2012).

Resultat från forskning visar att det inte enbart är de professionellas stöd som är viktigt, även stöd från pappor och mor- och farföräldrar har positiv effekt för den ammande kvinnan. Det är inte heller enbart stöd från olika människor som är av betydelse, olika

former av stöd är också viktigt, till exempel att känslomässiga stödet väger mer än praktiska stödet. (Emmott & Mace, 2015). Annat betydelsefullt stöd är doulor som också har en positiv påverkan på amningen. Olika typer av stöd under olika skeden när man väntar och får barn har ett mycket positivt resultat på amning. (Kaunonen, Hannula & Tarkka, 2012).

Flera undersökningar skiljer även på arbetsplatser, till exempel sjukhus och rådgivningar (Belay, Allen, Williams, Dooyema & Foltz, 2013, Condon & Ingram, 2011). Att olika professioner och olika former av stöd har en inverkan på den ammande mamman gör också att vi har valt att se skillnaden mellan hälsovårdare och barnmorskor.

3.2 Kunskap

För att hälsovårdare och barnmorskor ska kunna ge den ammande kvinnan det stöd hon behöver så krävs kunskap. Forskningsresultat säger att brist på kunskap hos barnmorskor kan skapa oro hos den ammande kvinnan, och att eventuella konflikter kan lösas genom kunskap. (Battersby, 2014). Undersökningar visar att det finns brist på kunskap bland de professionella när det gäller amning (McNeill & Alderdice, 2012). Från rådgivningen bör det kunna ges tillräckligt med information till de båda blivande föräldrarna, och därför bör även professionella ha en bättre kunskap i området för att kunna ge det tillräckliga stödet (Condon & Ingram, 2011). De professionella bör även uppdatera sin kunskap för att kunna möta och förbättra framtidens ammande mammor och samhällets amningsprocent (Tedder, 2015).

Forskningsresultat lyfter fram att de främsta hindren i amningshandledning var brist på kunskap, resurser, rådgivningens kompetens samt den negativa inställningen hos de som handledde den ammande kvinnan. Andra faktorer som lyfts fram i forskningsresultatet och som utgör ett hinder i att stödja den ammande kvinnan är motstridiga råd, brist på riktlinjer, begränsningar i kunskapen kring amning samt oförmågan att se det individuella behovet vid amning. (Laanterä, Pölkki & Pietilä, 2011). I forskning har man kommit fram till att följderna av ett livslångt lärande, god samarbetsförmåga och teknisk kompetens är tre förutsättningar att vara en bra barnmorska (Nicholls, Skirton & Webb, 2011).

Kunskapen som barnmorskor har skiljer sig åt från varandra. Det finns flera olika källor som kunskapen kommer från och dessa är bland annat genom att lära sig av erfarenheter och de upplevelser man har varit med om och genom att dela upplevelser med varandra

och lära sig av varandra. Dessa kunskaper är dock erfarenhetsförknippade och subjektiva samt inte helt tillförlitliga. En annan betydande inläring är också den traditionella evidensbaserade inläringen som fås via barnmorskeutbildningen. Praktisk erfarenhet är det som lär barnmorskan att se den individuella modern, att det som hjälper en mamma inte kanske hjälper en annan. Skillnader i kunskapen och användning av dessa kan skapa konflikter bland barnmorskor och den ammande mamman. (Battersby, 2014).

Man har även forskat i hur hälsovårdspersonal ser på sin roll i att stödja amningen och det resulterade i att man genom utbildning kan höja personalens inställning som därmed utvecklas till att ge effektivare stöd vid amning (Sharon & Clark, 2015). Mer kunskap för professionella ger även en känsla av säkerhet och är av stor betydelse för att kunna ge rätt stöd till den ammande kvinnan (Blixt, Mårtensson, & Ekström, 2013). Kunskap kan fås från flera olika metoder, till exempel andras erfarenheter, och vi vill därför i vårt examensarbete undersöka om kampanjen Amningsfred har bidragit med någon form av kunskap som har förändrat de professionellas tankesätt. Den evidensbaserade kunskapen är viktig, men forskningsresultat lyfter även fram vikten av sakkunnig handledning i amningen. I forskningen lyfter man fram att de som handleder den ammande mamman bör ha förståelse för hur hon känner angående amning. (Staufeldt, 2013). Forskare skriver att det behövs riktas uppmärksamhet mot utbildningen i att stödja amning, vilket ger ett bättre resultat i att stödja ammande mammor (Mulcahy, Phelan, Corcoran & Leahy-Warren, 2011).

Barnmorskor har den unika positionen att påverka och stödja mamman i inledandet av amningen. Olika metoder vid amning förändras med tiden och det är viktigt att barnmorskan har den uppdaterade kunskapen. Barnmorskans roll i amningen är aktuell redan under förlossningen, eftersom amningen är mest framgångsrik om en förlossning är fri från rädsla, fara och ångest. Det kan innebära att barnmorskan gör så att hudkontakt mellan barn och modern direkt efter förlossningen blir möjlig, en sådan enkel strategi är början till en kedja av händelser som påverkar nervsystemets utveckling hos mamman och barnet. Det är barnmorskans uppgift att skaffa sig de kunskaper som behövs för stödjandet och lärandet vid amning. Barnmorskan ska inte fokusera enbart på en uppsättning instruktioner som finns att utgå från sjukhuset utan man bör se den individuella mamman. För att uppnå framgångsrik amning ska barnmorskan utgå från evidensbaserade uppgifter i stödjandet av nyblivna mödrar och deras familjer. (Barry & Murphy Tighe, 2013).

Det finns brist på kunskap om hur man förbättrar den långsiktiga hälsan hos ammande kvinnor och familjen. Utifrån forskningsresultat lyfts behovet fram av att utveckla och ta fram olika modeller som stöder den ammande kvinnan. Ett exempel på en modell som används är ”The Roadmap to Breastfeeding Success” som är ett evidensbaserat projekt som syftar till att hjälpa mödrar att nå sina mål vid amning samt främja hälsa och välbefinnande hos mamman, barnet, familjer och hela samhället. (McNeill, et al., 2012, Battersby, 2014, Tedder, 2015).

3.3 Attityder och yttre påverkan

Skillnader i kunskap, erfarenhet och attityder kan leda till att konflikter uppstår när det gäller amning. Det främsta sättet att förhindra konflikter bland barnmorskor är att få utökad och olika typer av kunskap. Mer kunskap ger möjlighet att ha ett mer individuellt synsätt på den ammande mamman. Kunskapen kan bland annat vara erfarenhets- och evidensbaserad. Mer kunskap bidrar också till ökad motivation för att följa de amningsrekommendationer som finns på olika sjukhus och instanser. En annan god förutsättning för att undvika konflikter är betydelsen av god kommunikation. Barnmorskor bör ha en positiv men realistisk kommunikation samt uppmuntra och fokusera på fördelar i olika val. Kommunikation från barnmorskan ska inte sätta press på den nyblivna mamman. (Battersby, 2014).

Reflektion och att känna igen sina egna känslor är viktiga egenskaper hos barnmorskan i stödjandet av amning. Om barnmorskan tvivlar eller har obearbetade händelser som tynger henne så kan detta återspeglas i praktiken och förmedlas vidare till den ammande mamman. Dessa känslor kan även ge barnmorskan en negativ syn på amning. (Battersby, 2014). Andra metoder för att stärka stödet för amningen för både professionella och nyblivna mammor är samarbete mellan flera olika grupper och partners. Detta samarbete kan bidra till att förbättra framtidens amning och det stöd som ges i amningen. Andra metoder kan vara att öka medvetenheten om fördelarna med amning genom spridning av resurser i form av utbildningsmaterial. Utnyttjandet av nuvarande undersökningar resulterar i förbättrat stöd i amningen om man använder dessa till att mäta och förbättra de klyftor som finns. (Belay, Allen, Williams, Dooyema & Foltz, 2013). De professionellas attityder påverkar hur de stödjer den blivande mamman i amningen. Attityder kan vara ett resultat från tidigare erfarenheter i arbetslivet eller privata erfarenheter. Forskning har visat att egna erfarenheter kan vara till stor fördel i arbetet. (Battersby, 2014). I forskningen har man även kommit fram till att om hälso- och sjukvårdspersonal som handleder den

ammande kvinnan har en negativ attityd så är det ett hinder i stödet och kan resultera i problematik vid amningen (Laanterä, Pölkki & Pietilä, 2011).

De professionellas attityder har alltså en stor roll när det gäller amningen, vi vill därför undersöka vilka tankar och åsikter professionella har till kampanjen Amningsfred. Vilka är dessa, och skiljer de sig mellan professionerna. Andra metoder för att stärka stödet för amningen för både professionella och nyblivna mammor är samarbeten mellan flera olika grupper och partners. I kombination med fördjupad kunskap i amning så måste professionella uppskatta sin egen roll för att ge mödrar förtroende för sin förmåga att amma. Professionella och deras roll i amningen måste fortsätta att förbättras och sjukvårdssystemen ska alltid ifrågasättas vid behov. Det görs för att kvinnor och barn ska få stöd så att amning skall ske på det mest optimala sättet. (Barry & Murphy Tighe, 2013).

4 Metodbeskrivning

I detta kapitel beskrivs examensarbetets datainsamlings- samt analysmetoder. Målgruppen som valts för examensarbetets forskning beskrivs också.

Vi har valt att använda oss av fokusgruppsdiskussion och individuella intervjuer som undersökningsmetoder. Fokusgruppsdiskussion är en kvalitativ undersökningsmetod och lämpar sig för undersökningar som är ute efter beskrivningar och personliga upplevelser istället för vetenskap som sysslar med siffermässig behandling (Notter & Hott, 1996, s. 48), och därför anses metoden vara lämplig för examensarbetet. Vi använder oss av individuella intervjuer som en undersökningsmetod i examensarbetet vilket innebär att man relativt självständigt kan bygga upp en intervjumodell som anses vara passande för undersökningen. Intervjuer ger en bred bild med många nyanser och dimensioner (Ahrne & Svensson, 2011, s. 40) och är därför också en passande metod för examensarbetet. Som dataanalysmetod har kvalitativ innehållsanalys använts. Dataanalysen används vid analys av både skrivna och inspelade dokument och beskriver likheter och skillnader i det material som behandlas (Granskär & Höglund-Nielsen, 2012, s. 189).

4.1 Undersökningens målgrupp

Hälsovårdare arbetar med främjandet av hälsa, välbefinnande och säkerhet för människor i alla åldrar. Hälsovårdare kan exempelvis jobba på mödrarådgivning och barnrådgivning.

(Haarala, et al., 2008, s. 25). En barnmorska skall kunna garantera säkerhet och kvalitet genom fokusering på kvinnan och spädbarnets behov, när det gäller barnmorskans egna professionella skyldigheter, när de rekommenderar, fattar beslut och ger alternativ för vård (Bryce & Foley, 2014). Barnmorskor kan exempelvis jobba på förlossningsavdelning (Burton & Ariss, 2014).

I denna undersökning deltar professionella inom vården från de två ovan beskrivna yrkesgrupperna. De professionella utgörs av fyra hälsovårdare och fem barnmorskor, som vid två skilda tillfällen planerades diskutera i fokusgrupper kring amningsfredskampanjen samt om sina tankar och åsikter om amning. De professionella fick inbjudan till fokusgruppsstillfällena via e-post. Inbjudan finns i bilaga 1 och 2. Tyngdpunkten vid sökningen efter yrkesverksamma professionella var att de skulle arbeta vid mödra- eller barnrådgivning, barnavdelning eller vid BB. De hälsovårdare och barnmorskor som deltar i examensarbetsgruppens undersökning jobbar alla med amning i sitt arbete och har därför erfarenheter och kompetenser i amningshandledning. Undersökningens tillvägagångssätt ändrades i sista stund vilket resulterade i att endast ett fokusgruppsstillfälle hölls och att även individuella intervjuer blev en datainsamlingsmetod i arbetet.

Deltagarna till fokusgruppen och till intervjuerna samlades in genom snöbollsmetoden. Snöbollsmetoden innebär att man kontaktar en person som man är intresserad av att kunna delta i en undersökning, vilken sedan i sin tur kontaktar övriga möjliga deltagare (Ahrne & Svensson, 2011, s. 43). I detta examensarbete började metoden utifrån handledande lärare eftersom de hade många bekanta i branschen. Orsaken till att examensarbetsgruppen använde lärarnas kontakter var att studeranden inte hade tillräcklig med tid att ansöka om lov på sjukhus och övriga anstalter för att undersöka i området. Examensgruppen kände dessutom få professionella i branschen. Svårigheter att samla deltagare till fokusgrupperna uppstod relativt snabbt eftersom det var svårt att få tag på intresserade och övriga hinder så som sjukdom uppstod, vilket sedan resulterade i att endast en fokusgrupp hölls. Detta påverkade i sin tur examensarbetsgruppens tidtabell, tillförlitligheten i arbetet och datainsamlingsmetoderna. En fokusgrupp med barnmorskor kunde slutligen hållas medan en mindre fokusgrupp med tre hälsovårdare avbokades på grund av sjukdom samma dag som gruppen skulle träffas. Examensarbetsgruppen löste problematiken genom att ta till ytterligare en datainsamlingsmetod i arbetet i form av intervjuer. Individuella intervjuer med fyra hälsovårdare hölls istället för en fokusgrupp, då via telefonsamtal och en enskild intervju eftersom det var svårt att träffa hälsovårdarna på grund av sjukdom och långa avstånd.

4.2 Undersökningens datainsamling

Insamling av data till examensarbetet har skett genom fokusgrupp och intervjuer. I kapitlets underrubriker framkommer tydligare beskrivningar på de datainsamlingsmetoder som har använts och grunden för undersökningens framskridande.

Det finns många olika teorier på hur stor en fokusgrupp bör vara, men en fokusgrupp bör inte vara för stor. Rekommendationer säger att den övre gränsen för hur många som kan vara aktivt inbegripna i ett samtal går vid fyra personer. Uppmärksamheten minskar om gruppen blir större. Ett lämpligt deltagarantal i en fokusgrupp borde inte vara färre än fyra och inte heller fler än sex deltagare. (Wibeck, 2010, s. 61). Homogen grupp innebär en grupp som är verksam inom samma område. Positiva aspekter med homogen grupp är känslan av gemenskap och samhörighet, vilket gör att gruppmedlemmarna slappnar av och är villiga att dela åsikter samt att de delar intressen och har liknande erfarenheter. Detta gör att det uppstår samförstånd och förhoppningsvis en bra diskussion. Den homogena gruppen förstärks också om alla deltagare är av samma kön. Homogen grupp kan också vara riskfyllt eftersom gruppen kan ha alltför likadana åsikter. (Wibeck, 2010, s. 63-64). I fokusgruppen deltog fem utbildade barnmorskor, vilka alla är yrkesaktiva i Egentliga Finland. Fokusgruppens storlek valdes enligt vad teorin säger om gruppantal, vilket avslutningsvis kunde uppfyllas av frivilliga professionella. Tillförlitligheten i undersökningen ökades genom att de professionella arbetade inom samma yrkesnisch. Gemenskapen i fokusgruppen gjorde att gruppmedlemmarna slappnade av och var villiga att dela åsikter, vilka vi sedan analyserade i examensarbetet.

För examensarbetet intervjuades fyra utbildade hälsovårdare som alla jobbade inom mödra- eller barnrådgivning. Tre av hälsovårdarna jobbade i Egentliga Finland och en jobbade i Österbotten. Examensarbetsgruppen försökte avsiktligt få med deltagare från Österbotten för att få ett bredare svar på undersökningens syfte. Deltagarnas antal baserar sig på antalet frivilliga att delta i intervjun, och på antalet barnmorskor i undersökningen. För att få ett tillförlitligt resultat som kan jämföras med resultatet från fokusgruppen var målet att få 4-6 deltagare. Deltagare till en telefonintervju var betydligt lättare att få tag på än deltagare till en fokusgrupp, vilket gjorde att intervjuerna kunde hållas relativt snabbt trots tidsbrist. Detta ökade tillförlitligheten i det kommande resultatet i undersökningen och gjorde att examensarbetsgruppen åter igen var inom tidsramen för det slutgiltiga inlämningsdatumet.

4.2.1 Fokusgruppsdiskussion som metod

Fokusgrupp är en forskningsinriktad metod som kan användas för att studera gruppmedlemmars åsikter, attityder, tankar, uppfattningar och argumentation. Fokusgrupper är en typ av gruppintervju där forskaren samlar in data i ett bestämt ämne för forskningsändamål. I praktiken går gruppintervjun ut på att man samlar en grupp människor som diskuterar ett på förhand givet ämne med varandra under en begränsad tid. (Wibeck, 2010, s. 7-21). I en fokusgrupp skall deltagarna bemötas med öppet sinne, dvs. allas åsikter respekteras och behandlas jämlikt (Svensson & Ahrne, 2011, s. 32, 73, 82).

Fokusgruppen handlar alltså om att samla in en lämplig grupp människor som kan bidra till ett tillförlitligt resultat. Ett på förhand utarbetat material med tillhörande frågeguide samt ledda gruppdiskussioner tillhör det rent praktiska i utarbetning av en fokusgrupp. Diskussionerna under fokusgruppen spelas in och skrivs ut för att till sist analysera resultaten som bidrar till ett resultat. (Wibeck, 2010, s. 11-15).

Innan sessionen med fokusgruppen, blir varje deltagare informerad om syftet med studien, vilket ger dem möjlighet att välja om de vill delta eller inte. Vidare informeras deltagarna i gruppen om innebörden av konfidentialitet och anonymitet. Konfidentialitet betyder att deltagarna i gruppen är identifierade för forskarteamet, men inte för utomstående. Anonymitet betyder att det på inget sätt går att identifiera den som deltar i sessionen. (Ahrne & Svensson, 2011, s. 31, 82, Davidsson & Patel, 2009, s. 70).

I denna undersökning när vi använder metoden fokusgrupp är det svårt att utlova total anonymitet eftersom gruppmedlemmarna ser varandra och sannolikheten är stor att de känner varandra eftersom de arbetar inom samma yrkesbransch. Konfidentialiteten kan behållas genom att inte använda gruppmedlemmarnas egna namn i transkriptionen samt att de kan välja om de vill presentera sig i samband med sessionen. Allt material som insamlats i samband med fokusgruppsessionerna sparas på sådan plats att utomstående inte kommer åt informationen samt att all insamlad data anonymiseras så att den inte går att härleda till enskilda medlemmar. I samband med sessionen informeras fokusgruppens medlemmar att konfidentialiteten även gäller mellan medlemmarna.

Hela fokusgruppstillfället bandas in. Ljudinspelningen ger möjligheter att lyssna på vad deltagarna i fokusgruppen har sagt samt underlättar vid dokumentation och analysen. Problem kan uppstå när man vill särskilja rösterna från varandra vid dataanalysen (Wibeck, 2010, s. 91). Eftersom flera av oss som leder arbetet är med under inspelningen så har

resterande av oss fört systematiska anteckningar för att särskilja rösterna, samt försett deltagarna med varsitt eget nummer som skiljer rösterna åt.

Examensarbetets fokusgrupp bestod av fem barnmorskor som vid bestämd tidpunkt samlades vid Yrkeshögskolan Novias utrymmen i Åbo. Deltagarna hade på förhand fått information om fokusgruppsstillfället och dess diskussionsämnen och hade uppmanats att bekanta sig med kampanjen Amningsfred. Fokusgruppsstillfället ordnades i ett lämpligt utrymme i vilket examensarbetsgruppen försökt skapa en trevlig miljö inför diskussionen. Kaffebjudning hölls i samband med fokusgruppen för att skapa god stämning och som tack för deltagande. Fokusgruppen samlades runt ett bord så alla kunde få ögonkontakt och se alla. På bordet hade examensarbetsgruppen sedan placerat alla kampanjens affischer. Moderatoren och övriga studeranden intog platser vid sidan om för att dokumentera, sköta inspelningen med diktafoner och iaktta diskussionen. Diskussionen påbörjades med välkomnande av deltagarna och information om konfidentialitet, inspelning och undersökningens syfte. Fokusgruppens deltagare fick alla en nummerlapp framför sig. Innan fokusgruppsmedlemmen tog till orda sade hon sitt nummer. Detta underlättade för oss i transkriptionsskedet att känna igen deltagaren. Därefter påbörjades diskussionen enligt en färdigt utarbetad intervjuguide, som låg som grund för diskussionen.

Hela diskussionen spelades in med två skilda diktafoner medan tre av examensarbetsgruppens deltagare dessutom antecknade innehållet och höll koll på deltagarnas röster. Rösterna särskildes även bra vid inspelningen tack vare att alla deltagare hade försetts med ett eget nummer som de läste upp vid varje uttalande. På så vis kan examensarbetsgruppen vid analysering av materialet särskilja mellan olika deltagare och deras åsikter. Efter analyseringen av materialet raderades alla anteckningar och inspelningar för att garantera anonymiteten.

Diskussionen pågick i en timmes tid och följde den på förhand gjorda intervjuguiden väl. Deltagarna höll igång en bra och livlig diskussion, och moderatoren fullföljde sin passiva roll och upprätthöll diskussionen. Moderatoren uppmuntrade till engagemang och höll tidtabellen under diskussionens olika skeden.

4.2.2 Intervjuguide

En intervjuguide (se bilaga 3) innehåller teman eller frågor som kommer tas upp under ett diskussionstillfälle. Intervjuguiden fungerar som en grund för de frågor som tas upp vid

fokusgruppsdiskussionen och intervjuerna, och skall innehålla fem olika typer av frågor. Dessa är öppningsfrågor, introduktionsfrågor, övergångsfrågor, nyckelfrågor och avslutande frågor. (Wibeck, 2010, s. 73-74).

Öppningsfrågornas syfte är att ge deltagarna chansen att bekanta sig med varandra och känna att de har något gemensamt. Dessa typer av frågor används för att det skall kännas bättre för deltagarna och göra dem mer bekväma och avslappnade. Med introduktionsfrågor menas att man introducerar ämnet som ska diskuteras, detta ger möjligheten för deltagarna att själv få reflektera över sina tidigare erfarenheter som har med ämnet att göra. Introduktionsfrågor underlättar interaktionen som kan uppstå i fokusgruppen. Från introduktionsfrågor använder man sig sedan av övergångsfrågor för att komma vidare till nyckelfrågorna. Övergångsfrågorna leder deltagarna fram till nyckelfrågor genom att ge dem möjlighet att gå djupare in på sina tidigare erfarenheter i ämnet. För analysen är nyckelfrågorna de väsentligaste frågorna, och skall vara mellan två till fem stycken. Nyckelfrågorna ställs när en tredjedel eller hälften av fokusgruppsdiskussionen har pågått. Moderatören ställer deltagarna de avslutande frågorna när tillräckligt med tid har använts för nyckelfrågorna. Nu finns tidsutrymme för alla deltagarna att reflektera tillbaka på diskussionen och ta upp något som de ännu vill poängtera. Moderatören kan också välja att göra en kort muntlig sammanfattning av de avslutande frågorna och vilka idéer som framkommit under fokusgruppsdiskussionen. Till allra sist enligt en strukturerad frågeguide, kommer moderatören att ställa en slutfråga. Slutfrågan fungerar som en kort överblick över intervjutillfällets syfte och kommer försäkra att ingen viktig aspekt har missats under intervjun. För att undvika onödig stress i gruppen om något blir osagt så är det viktigt att reservera tid när diskussionen läggs upp, för att de intervjuade skall ha möjlighet att ta upp något mer som de vill dela med sig av. (Wibeck, 2010, s. 73-74).

I undersökningen byggde examensarbetsgruppen upp en tydlig och strukturerad intervjuguide som låg som grund för fokusgruppen och intervjuerna. Intervjuguidens grund följde Wibecks (2010) grunder som sedan kompletterades med frågor som koncentrerade sig på undersökningens syfte och målsättningar. Vid uppbyggandet av intervjuguiden låg även bakgrunden, det vill säga undersökningens litteraturoversikt, som grund för frågeställningarna för att försöka få så specifika svar som möjligt. På det viset ökar även tillförlitligheten i undersökningen och fokus på arbetets syfte håller. Intervjuguiden var

uppbyggd för att genomföras under fokusgruppsstillfällena, men vid tillsättande av ännu en datainsamlingsmetod i form av intervjuer fungerade samma intervjuguide som grund.

4.2.3 Moderatorns roll

Moderatorns roll i en fokusgrupp är att skapa en stämning där medlemmarna känner sig motiverade att diskutera och dela kunskap med varandra. Det gäller att upprätthålla en balansgång mellan uppmuntran till gruppinteraktion och återhållsamhet som visar att moderatören inte är en deltagare i diskussionen, utan blandar sig i samtalet så lite som möjligt. Detta bör meddelas i inledningen av sessionen. Ibland kan dock hjälp behövas om det till exempel i gruppen finns tysta deltagare. Alla i gruppen bör ha möjlighet att komma till tals. Då kan moderatören rikta sig direkt till personen med en fråga. Ett annat sätt är att moderatören ställer en fråga och alla i tur och ordning får svara. Även icke- verbala signaler i form av nickar, hummanden och blickar kan påverka interaktionen. (Wibeck 2010, s. 18-21).

Stämningen, som Wibeck (2010) skrev om, är en viktig faktor i fokusgruppsdiskussionen. Dahlin- Ivanoff (2011) är inne på samma linje då hon skriver att för att skapa en produktiv session där deltagarna vågar framföra sina åsikter och tankar, behövs en icke dömande miljö där moderatören uppmuntrar deltagarna till samspel. Även andra faktorer så som moderatorns erfarenhet, deltagarna och genomförandet av sessionen påverkar stämningen. Genom att respektera och visa engagemang för deltagarna och deras åsikter upprätthålls entusiasmen. (Ahrne & Svensson 2011, s. 71, 73, 77).

Moderatorns roll i examensarbetsgruppens fokusgrupp var att gå deltagarna till mötes och önska dem välkomna, för att bekanta sig med deltagarna från första stund. Tanken med det var att bekvämligheten snabbare skulle uppstå och en god stämning skulle existera under fokusgruppen. För att öka stämningen och skapa bekvämlighet bland deltagarna hade gruppen även ordnat kaffebjudning. Moderatören hade som roll att informera om exempelvis syfte och inspelning, uppmuntra deltagarna till samspel, visa intresse för de svar som ges och upprätthållande av diskussionen. Examensarbetsgruppens övriga deltagare välkomnade också givetvis deltagarna och presenterade sig, men höll i övrigt en låg profil och skötte om inspelning och dokumentering.

4.2.4 Intervju som metod

En intervju förmedlar kunskap, åsikter, erfarenhet, upplevelser och värderingar. Intervju är en informationsöverföring mellan intervjuare, respondenter och åskådare. Här blir vissa delar av individens medvetande tillgänglig för en större krets av människor. Det betydande med intervjun är att den både till innehåll och form kan överskrida vad respondenten, intervjuaren och åskådaren var för sig skulle kunna komma fram till. (Jacobsen, 1993, s. 10).

Intervjuarens roll och funktion tar i regel initiativet till en intervju. Efter att intervjuaren förberett sig är det hen som kontaktar respondenten och kommer överens om ett "avtal" som kan röra syftet, omfattningen, ämne, tid och plats. Under intervjun inleder hen med att ställa de frågor som är förberedda och planerade. Intervjuaren styr samtalet och ser till att få de teman belysta som hela intervjun planeras innehålla. Sedan när samtalet är klart tolkar intervjuaren det som framkom under själva intervjun. Efter det ska materialet redigeras så intervjun får en struktur som är lämplig i sammanhanget. (Jacobsen, 1993, s. 10-11).

Kvalitativ intervju kan göras på olika sätt, med olika antal frågeställningar och olika formulering av frågor. Ordningen på frågeställningarna kan omformuleras enligt vad som anses vara passande under tillfället vilket i sin tur kan besvara ytterligare frågor och ge djupare kunskap. Kvalitativ intervju ger en bredare bild med fler nyanser och dimensioner än vad som fås med standardiserade frågor. Intervjuaren skall helst inte påverka svaren hos den intervjuade, utan intervjuformen leds som en guidad konversation. (Ahrne & Svensson, 2011, s. 40-41).

Respondentens uppgift är att vara sig själv vid intervjutillfället och kunna berätta om sina egna erfarenheter och sin egen ståndpunkt. Respondentens huvudsakliga uppgift under intervjun är relativt kreativ. För intervjuaren och respondenten är det avgörande resultatet att båda håller fast vid sina roller under intervjuns gång. Om dock dessa inte följs, blir det i regel en dålig intervju. (Jacobsen, 1993, s. 11-12).

En god intervju är genuin och trovärdig. En intervju är visserligen organiserad, men man får ändå ett intryck att något enastående har hänt. Det är viktigt att svaren och frågorna har hela tiden något med varandra att göra. Det gör att deras mening hela tiden ligger i förlängningen. En intervju skall utvecklas medan de görs, något som kan ske på flera sätt. Den kan vara en händelse, en beskrivning eller en diskussion som byggs upp.

Formationskedjan kan till ett visst mönster utvecklas. Det kan också bli så att man kommer allt närmare en viss person eller ett visst ämne. En bra intervju är något som omfattar något nytt och är relevant. (Jacobsen, 1993, s. 13-14).

För arbetet intervjuades fyra hälsovårdare som på förhand bestämd tid uppringdes av examensarbetsgruppen via telefon. Deltagarna hade på förhand fått information om intervjutillfället och dess diskussionsämnen och hade uppmanats att bekanta sig med kampanjen amningsfred. Samtalet påbörjades med presentation av examensarbetsgruppen och information om konfidentialitet, inspelning och undersökningens syfte. Samtalet spelades in genom att samtalet hölls med högtalare på, och samtidig inspelning med diktafon vid sidan om samtalet. Intervjun hölls av en intervjuare, medan resterande gruppdeltagare antecknade samtalsinnehållet.

Samtalen pågick 10-20 minuter per intervju och följde den på förhand gjorda intervjuguiden. Intervjuerna genomfördes relativt strukturerat med samma frågor som i fokusgruppen för att öka tillförlitligheten i det kommande resultatet i arbetet. Om svaren på frågorna gick från undersökningens fokus kunde tillägsfrågor ställas för att få svar på de frågor som undersökningen var intresserad av. Deltagarna deltog aktivt i intervjuerna. Intervjuarens roll vara att hålla fokus på rätt ämnen under intervjun, hålla en passiv roll för att inte påverka åsikter och uppmuntra till engagemang i samtalet.

4.3 Undersökningens dataanalys

Vi har valt att använda kvalitativ innehållsanalys som analysmetod. Metoden används för att analysera dokument som är både skrivna och uttalade och fokuserar till stor del på tolkning av texter såsom utskrift av inspelade intervjuer. Kvalitativ innehållsanalys beskriver likheter och skillnader i den text man analyserar. Vid analysen tar man i beaktande både det manifesta och latent budskapet. Det manifesta innehållet är det som uttrycks på en beskrivande nivå i form av kategorier medan det latent innehåll handlar om det budskap som sägs mellan raderna och uttrycks på en tolkande nivå i form av kategorier. (Granskär & Höglund-Nielsen, 2012, s. 189).

Alla metoder har begrepp som hör samman med själva metoden. I den kvalitativa innehållsanalysen är begreppen: analysenhet, domän, meningsenhet, kondensering, abstraktion, kod, kategori och tema. De intervjuer och observationer som används till analysen skapar analysenheten. En analysenhet bör inte vara för stor eller liten, på så vis

underlättas analyseringen. En domän är de delar av texter som utgör ett identifierbart särskilt område men med låg grad av tolkning. En meningsbärande text är de meningar och ord som har samma innehåll och sammanhang, och hör därför ihop med varandra och utgör grunden för analysen. Kondensering är det skedet som förkortar text för att få den mer lätthanterlig medan man ändå bevarar det centrala innehållet. Att abstrahera innebär att den förkortade texten förses med koder som sedan blir till kategorier och teman, och innehållet lyfts ytterligare till en mer logisk nivå. En kod beskriver kort innehållet i en meningsenhet. En kategori innehåller flera koder med liknande innehåll. Med tema vill man förena de underliggande kategorierna med möjliga gemensamma objekt. (Granskär & Höglund-Nielsen, 2012, s. 188-191).

Examensarbetsgruppens analysmetoder framkommer tydligare i följande underrubriker, samt i bilaga 5 och 6 i slutet av arbetet.

4.3.1 Analys av fokusgrupp och intervju

Bearbetningen av data är beroende på vilken typ av analys som ska göras (Wibeck, 2010, s. 93). Vår bearbetning grundar sig på inspelningsbaserad, anteckningsbaserad och minnesbaserad analys. Ett underlag som vi har i bearbetningen av materialet är att skriva ut materialet till ord. Vi har valt att använda oss av en transkriptionsnivå som går ut på att ordagrant skriva ner det talade språket till skriftspråk.

Målet som man har med analysen är att ta fram ny information och bidra till ny kunskap. I stora drag så drar man slutsatser med ett starkt stöd från det insamlade materialet. Datainsamlingen och analysen går hand i hand och analysen påbörjas därför redan när datainsamlingen sker. Rent praktiskt går analysen ut på att man med insamlad data delar upp och hittar mönster i materialet. Den som analyserar materialet bör vara noggrann med att egna åsikter och tankar inte styr analysen och därmed resultatet. Den som analyserar bör ha förmåga att välja ut det som är det viktigaste. Forskaren bör även kunna förklara hela analysprocessen och olika val på ett mycket tydligt sätt. I början av en innehållsanalys lyfter man alltid fram undersökningens syfte eftersom det styr val av analysmetod. (Wibeck, 2010, s. 99-101).

En analys av fokusgrupp bör alltid vara systematisk, det innebär att det ska vara en process som följer en bestämd ordningsföljd. Det gör man för att undersökningsgruppen inte glömmer viktiga steg i analysen som bidrar till ett otillförlitligt resultat. (Wibeck, 2010, s. 103-114). Det finns många olika metoder som är anpassade för analys av fokusgrupper,

och vi har valt att använda oss av en kvalitativ innehållsanalys. Den kvalitativa innehållsanalysmetod som användes i examensarbetet följer Granskärs och Höglund-Nielsens (2012) metod för analysering, vilken metoden sedan har modifierats för att passa examensarbetsgruppens arbetssätt och undersökningsmetod. Två skilda innehållsanalyser har gjorts i arbetet, en med innehållet från de intervjuade hälsovårdarna och en med innehåll från fokusgruppen för barnmorskorna. Innehållsanalysmodellerna följer samma struktur och framställs i en tabell. Tabellen behandlar fem olika kategorier: meningsenhet, kondenserad meningsenhet, kod, underkategori och kategori.

Meningsenhet lyder rubriken för olika påståenden och kommentarer som uppkommit under intervjuerna/fokusgruppen som ansågs ha väsentligt värde i examensarbetet. Lagom stora meningsenheter gör grunden för analysen. Dessa uttalanden har sedan förkortats och kondenserats för att förtydliga det väsentliga i meningen, vilket i sin tur kommer under rubriken för kondenserad meningsenhet. Kod är en ytterligare förkortning på den kondenserade meningsenheten och fungerar för att man skall tydligare kunna binda samman meningsenheterna till skilda underkategorier och kategorier. Koder hjälper analysen genom att materialet kan reflekteras på ett nytt sätt. Koder i examensarbetets analystabell är exempelvis oförändrad amning, utvecklingsbehov finns och handledning viktigt. Underkategorier har olika abstraktionsnivåer och sammanfattar koderna till en gemensam grupp, medan kategorier fungerar som de översiktliga rubrikerna för analysen. Kategorier innehåller närbesläktad information som skiljer sig från innehållet i övriga kategorier. Kategorier i analystabellen är amning, kampanjen och utveckling. Meningen med denna typ av analysmodell är att lyfta innehållet till en högre logisk nivå och få en bättre översikt över insamlat material. (Granskär & Höglund-Nielsen, 2012, s. 189-191). Den kvalitativa innehållsanalystabellen finns bifogad i examensarbetets bilaga 5 och 6.

5 Resultat

I följande kapitel redovisas det resultat som framkommit under undersökningens gång, det vill säga resultaten från den hållna fokusgruppen och intervjuerna. Analysen av materialet påbörjades med transkribering för att sedan analyseras enligt examensarbetsgruppen mest passande metod för kvalitativ innehållsanalys. En tabell uppgjordes med fem rubriker: meningsenhet, kondenserad meningsenhet, kod, underkategori och kategori. Enligt tabellen framskred sedan analysen med tolkning av undersökningen och framställning av resultat. Resultaten presenteras i följande underrubriker.

5.1 Hälsovårdare om amning

De hälsovårdare som deltog i examensarbetsgruppens undersökning arbetade alla med mödra-, preventiv- eller barnrådgivning.

5.1.1 Yrkesroll, stöd, samarbete och påverkan

Vi har haft fyra enskilda intervjuer med hälsovårdare som arbetar på mödra- preventiv, och barnrådgivningen. Till hälsovårdarens arbete hör bland annat handledning, uppföljning samt att stödja hela amningen. Hälsovårdaren går igenom de frågor som föräldrarna har, följer noggrant med i hur barnen växer, löser problem gällande amningen, ger konkreta tips såsom amningsställningar och vilken kost mamman ska äta samt bidra med en känsla av att det går bra i barnskötseln. Hälsovårdare stödjer egentligen hela amningen, en hälsovårdare beskriver arbetet i amning som att *”där tangerar vi amningen och småbarnstiden och allt var det kan innebära i flera repriser”* och en annan säger *”de där två första månaderna är de där som handlar mest om amning.”* En hälsovårdare ansåg att man är ganska ensam i sitt arbete och därför är ett mångprofessionella samarbete mellan hälsovårdare och andra professioner viktigt för att kunna ge bästa möjliga stöd i amningen och för att samtidigt stärka sin egen yrkesroll.

Hälsovårdare ansåg att amningen har ändrats sedan tidigare, fränsett en som inte hade sett en förändring på grund av kort arbetserfarenhet. Idag är amningen mer i fokus än för tio år sedan och man vågar vara mera öppna. Grundinställningen hos mammor är bra trots att det finns en stor press utifrån på att man måste amma. De professionella ansåg att amningen har blivit en betydligt större sak jämfört med tidigare, hälsovårdarna beskrev det som bland annat:

”Det har kommit mycket mera i fokus och det lyfts fram och det är mera öppet nu... det är nu kanske det största... att det liksom har blivit en större grej.”

”Det finns en så stor press på att man måste kunna amma. Amning har kommit mera på tal överlag.”

Alla hälsovårdare förutom en kände till kampanjen sedan tidigare. Alla som kände till kampanjen var bekanta med den genom sitt arbete, främst genom affischer och broschyrer som blivit skickade till arbetsplatsen. En av hälsovårdarna var även medlem i Folkhälsan, som är kampanjens grundare, och får därför också hem deras tidning. Andra ställen som hälsovårdare hade blivit bekanta med kampanjen på är via olika tillfällen som ordnats där

kampanjen har synts. Trots att hälsovårdarna hade kommit i kontakt med kampanjen på flera olika sätt så var allt ändå relaterat till arbetet. Ingen hälsovårdare påpekade att de skulle ha stött på kampanjen i privatlivet.

Kampanjen har haft varierande påverkan på hälsovårdarna. Två hälsovårdare ansåg att kampanjen inte har påverkat deras tankar och åsikter kring amning. Däremot relaterade en hälsovårdare tillbaka till sig själv och sin egen amning och tyckte att kampanjen hade gett henne en positiv bekräftelse ur ett personligt perspektiv. För en annan hälsovårdare så hade kampanjen väckt nya tankar, idéer och kunskande som kunde användas i arbetet med mammorna, hon beskrev kampanjens påverkan såhär: *”Ja för mig väckt den där lilla stunden när jag läste och det var ju mycket nya tankar kring amning och vad jag kan ta upp i mitt arbete på den här amningsförberedelsekursen... att det här skulle jag kunna ta mera fasta på och sådana saker så jag tycker det var jättebra.”*

5.1.2 Åsikter om kampanjen

För hälsovårdarna innebar ordet amningsfred rätten till en individuell och stressfri amning. Med stressfri amning menades att amningen inte får ta över andra viktiga delområden i barnvården samt att mamman skulle ha möjlighet att hitta ron till att amma. Den individuella amningen innebar att mamman har rätt till egna val gällande amning och att få stöd i sitt beslut. Amningsfred beskrevs av hälsovårdarna som bland annat:

”Amningsfred är väl att var och en har rätt och möjlighet att göra som man vill och har rätt att få det stöd man kan få när det gäller amning”

”Nå jag tänker väl på att man ska få amma i fred”

”Att mammorna ska ha möjligheten att hitta ron - ron att amma”

”På något sätt tänker jag mest på det där liksom att avstressa den här amningen liksom”

Hälsovårdare hade en positiv syn på kampanjen och ansåg att det är bra att man får ta del av andras erfarenheter. En hälsovårdare var positivt inställd till kampanjen och tyckte att det var bra att det finns mycket skrivet om amning, men ansåg ändå att vid större problem med amningen så är hemsidan inte det rätta forumet. Hälsovårdaren som inte var bekant med kampanjen sedan tidigare blev positivt överraskad av hemsidan och sade att hon kommer att ha nytta av den i kommande amningsförberedelsekurser. Hon var imponerad

och tyckte att kampanjen var bra samtidigt som hon ansåg att det var konstigt att kampanjen inte hade nått till hennes arbetsplats och mer norrut i Finland.

En hälsovårdare tyckte att i relation till målsättningarna så var kampanjen bra. På frågan *”vad anser du om kampanjen?”* svarade hon: *”Nå jag tror liksom att det är nog säkert en bra sak faktiskt... lite beror det sen på vad man lyfter fram där att... det här just med avstressande skulle jag tycka att är en viktig grej liksom... att det är en naturlig grej. Jag tycker att när man läste de där målsättningarna så det som fanns var bra, som jag tycker att just var viktiga.”*

5.1.3 Tankar kring affischerna

Affischerna väckte många olika reaktioner hos hälsovårdarna. De flesta var överens om att affischerna var fina samt att de gav en positiv och naturlig bild av amning, även tankar om friheten till amning väcktes. När vi frågade vad de ansåg om affischerna blev svaren bland annat:

”Jag tycker att de är positiva, ger en positiv bild av amning. Ger en viss frihet i alla fall till det här med amning.”

”Jag tycker att de är var fina... man drogs till dem. De var fina. De var liksom så där riktigt att man såg med detsamma att de var bra... Skulle vara bra att ha på anslagstavlan att mammorna i väntrummet skulle få se.”

Att amma offentligt har blivit mera vanligt och det förmedlar även affischerna. Det lyftes också fram att mammorna på affischerna ser lyckliga ut. Däremot var en tanke att affischen som föreställer en kvinna som ammar i skogen är orealistisk och tillgjord, medan de övriga planscherna kändes mer realistiska. En annan synpunkt som lyftes fram var det positiva i att pappans delaktiga roll i barnskötseln lyfts fram i affischerna, en hälsovårdare konstaterade att det är en ny sak att papporna är väldigt mycket mera aktiva i babys vård, och att det har skett mycket förändringar på den fronten. Däremot tyckte en annan hälsovårdare att kampanjen endast borde ha kvinnor på sina affischer på grund av kampanjens namn, hon beskriver det som att *”för en kampanj som heter amningsfred så kanske det ändå i mitt tycke skulle kunna vara bara kvinnor på bild”*.

5.1.4 Utvecklingsbehov

Utifrån hälsovårdarnas åsikter kan vi konstatera att utvecklingsbehov i kampanjen finns. Alla hälsovårdare tyckte att kampanjen var bra och önskade en fortsättning av den. Två hälsovårdare hade inga utvecklingsbehov till kampanjen varav den ena tillade att det inte finns några konkreta saker på hur hon skulle utveckla den om målsättningarna är de samma.

Hälsovårdare hade en önskan om en utveckling av kampanjen som skulle stöda deras egen yrkesroll. De önskade mera samarbete; de upplevde bland annat att det saknas ett mångprofessionellt samarbete i form av ett professionellt forum dit man kunde vända sig vid frågor gällande amning, konsultation och övriga behov. Folkhälsans och Förbundet för Mödra- och skyddshems målsättning med kampanjen är inte att stärka de professionellas yrkesroll, men utifrån undersökningen kan man konstatera att behovet finns. Om kampanjen vill fungera som ett stöd för professionella i sin yrkesroll finns det alltså utvecklingsbehov. Det önskades även ett bättre samarbete mellan olika anstalter och att hälsovårdarna skulle få snabbare tillgång till ny forskning och dylikt gällande amning. För hälsovårdaren som jobbar i Österbotten var kampanjen sedan tidigare inte bekant och hon önskade att kampanjen borde utökas mera geografiskt vilket också stärker kampanjens målsättning att vara landsomfattande.

5.2 Barnmorskor om amning

Alla de barnmorskor som deltog i examensarbetsgruppens undersökning arbetade bland annat på barnavdelningar, barn- eller mödrapolikliniker och på förlossningsavdelningar.

5.2.1 Yrkesroll, stöd, samarbete och påverkan

Vi hade en fokusgrupp med fem barnmorskor som arbetar på barnsängsavdelning, förlossningsavdelning, polikliniken samt privata företag som rör amning. Till barnmorskornas arbetsuppgifter hör bland annat att handleda, stöda och utveckla amningen. På barnsängsavdelning är handledning i amning den egentliga huvudsysslan. Man stöter även på svårigheter kring amning och till arbetsuppgifter hör då att lösa de problemen. Barnmorskorna tar även hand om specialproblem gällande amning och har ansvaret att hitta lösningar och förmedla nya anvisningar och råd kring amningen. Specialproblem kan till exempel vara en mamma med diabetes eller andra sjukdomar.

Barnmorskorna ger även utbildningar i amning för mammor och professionella både på och utanför sjukhuset.

Barnmorskor ansåg att synen på amning har ändrats från tidigare. Amning har blivit mer positiv och det satsas mera på den nu än tidigare. Barnmorskorna ansåg att amningen har både ändrats och inte ändrats i samhället, men alla är överens om att man idag ser en utveckling av amningen på sjukhusen. Ett stort arbete har gjorts för att få amningen mera amningsvänligt. Förr behövde man inte känna skam om man uteslöt amning, idag blir man tyvärr lättare skuldbelagd om man inte ammar samtidigt som amning rekommenderas mer än någonsin. Idag används sociala medier som stöd vid amning, utifrån grupper på Facebook och övriga internetforum får man en bra översikt över vad som händer i samhället. En barnmorska konstaterade att man även via grupperna ser att vårdarna och sjukhuset har haft stor påverkan på amningen.

En av barnmorskorna hade inte stött på kampanjen sedan tidigare, varken i arbetet eller i det privata livet. För de övriga var kampanjen bekant sedan tidigare via arbetet, konferenser eller samarbetspartners. Affischerna hade setts på både avdelningar, rådgivningar och polikliniker. Trots att kampanjen var bekant för nästan alla barnmorskor så hade de stött på kampanjen endast i jobbrelaterade sammanhang. En barnmorska sa: *"Om man har jobbat med amning har kan man kanske stött på den, så här i privata livet så har jag inte sett affischer på stan eller busshållplatser"* varpå de övriga barnmorskorna höll med och önskade en större utbredning av kampanjen.

Barnmorskorna upplevde inte att kampanjen har påverkat deras åsikter eller tankesätt gällande amning. En barnmorska beskrev kampanjen som positiv, men hennes tidigare positiva grundinställning till amning gjorde att kampanjen inte påverkade henne desto mer. Däremot tyckte de flesta att det skulle vara intressant att undersöka ungdomar och föräldrar för att se om kampanjen har påverkat dem, till exempel genom en temavecka i ett högstadium eller en gallupundersökning för offentligheten.

5.2.2 Åsikter om kampanjen

För barnmorskorna innebar ordet amningsfred att professionella och närstående stödjer mamman i hennes egna val gällande amning. Mycket fokus lyftes fram på att mamman ska få göra sina egna val, barnmorskorna sade bland annat: *"Jag kommer först att tänka på att alla får göra sitt val själva, att vi ger ro åt mamman oavsett beslut"* och *"Att mammorna skulle få amma på sitt eget sätt och få stöd och uppmuntran med det."* Amningsfred

innebar att man ska lyssna på mamman och ge henne ro och stöd i att hitta sig själv i sin amning. Mamman bör också få uppmuntran att amma på sitt eget sätt och få möjlighet att nå sina egna målsättningar gällande amning.

För barnmorskorna verkar det vara viktigt att flera parter är delaktiga i amningen. En av de professionellas tankar var att amningsfred är ett bra ordval och beskrev det som en bred term som förutsätter att alla närstående är delaktiga i amningen. En annan barnmorska beskrev ordet amningsfred som: *”Det att ron kommer från professionella och de närstående och att den skulle komma också från andra människor såsom pappor och svärmödrar”*.

Barnmorskorna tyckte att kampanjen är bra och betonade också vikten av att en kampanj som Amningsfred bör finnas. Kampanjen har med hjälp av bilderna och videorna lyckats förmedla stöd på ett igenkännande sätt och beskrivs av många barnmorskor som *”en fin kampanj”*. I kampanjen lyftes allt det positiva med amningen fram. De var också glada över att kampanjen har nått ut till många sjukhus, men tydligen inte till alla ställen. En av barnmorskorna tyckte att kampanjen var så bra att hon till och med själv hade försökt att sprida den vidare.

Affischerna ansågs vara begränsade till enbart kärnfamiljen, men även i kampanjens övriga innehåll önskades en bredare bredd. Som exempel nämnde en barnmorska att man kunde läsa om en ensamstående mamma som hade fått mycket stöd från släkten, och sade att kampanjen skulle få innehålla många fler liknande fall som inte avgränsades till enbart kärnfamiljen. Flera olika familjetyper och situationer borde därför lyftas fram i kampanjen.

5.2.3 Tankar kring affischerna

Affischerna var fina, ger en känsla av positivitet och kändes bra att titta på. Bilderna beskrevs som härliga att titta på och inger en känsla av att amning är naturligt och lätt. Affischerna uttryckte det fina samspelet i familjen men var enligt en barnmorska begränsade till enbart kärnfamiljen. Hon önskade ett bredare perspektiv på affischerna där även övriga närstående är delaktiga i stödandet av amningen och mamman. Hon syftade vidare till att hela familjen och andra har en stor roll och påverkan i stödandet av den ammande mamman. Som exempel nämndes svärmödrar, mor- och farföräldrar, syskon och till och med olika generationer.

Förutom ett bredare perspektiv på affischerna så skulle barnmorskorna även ha velat se en mer varierande ålder på barnen som ammas. På affischerna finns äldre barn men inte tillräckligt många. Trots att amning nu för tiden rekommenderas upp till en ganska hög ålder så är amningen av äldre barn ganska tabu, och en mer varierande ålder på barnen skulle därför kunna bidra till en normalisering av att också amma barn i en högre ålder.

Att en pappa är med på affischerna väckte goda reaktioner hos barnmorskorna. Affischerna förmedlade att pappan har en viktig roll i stödjandet av amning. Trots att pappan inte kan amma så visar affischerna att hans närvaro är viktig för barnet samt att det ger mamman mer energi att amma. En barnmorska sade: *”Jag tänkte att eftersom pappans stöd är så viktigt och om man tänker på bilden på så sätt att det inte behövs att pappa matar barnet utan det räcker med famnen och ögonkontakten”*, en annan barnmorska höll med och sade att det är viktigt att pappan är med för att mamman ska hinna återhämta sig inför nästa amningstur.

5.2.4 Utvecklingsbehov

Utifrån svarsresultaten kan vi konstatera att utvecklingsbehov i kampanjen finns. När vi frågade barnmorskorna om utvecklingsförslag höll alla med om att kampanjen borde synliggöras betydligt mera i offentligheten. Kampanjen borde nå ut till alla åldersgrupper, det vill säga allt från barn till åldringar och därmed finns en möjlighet till att ge en omedveten positiv attityd till amning. Barnmorskorna betonade att speciellt ungdomar borde bli bekant med kampanjen eftersom de är framtidens föräldrar och att forma deras synsätt på amning redan i ett tidigt stadie skulle bidra till en positivare inställning till amning överlag. Många ser inte amningen hemma och därför skulle kampanjen, som ger en känsla av att amning är en naturlig och bra sak, vara ett utmärkt sätt att förmedla hur det är att mata ett barn. Olika sätt att nå ungdomar skulle exempelvis vara att undersöka om kampanjen har påverkat dem och synliggöra kampanjen mera genom att exempelvis sätta upp affischer på offentliga platser.

Nu verkar kampanjen synas endast på vissa arbetsplatser och är tillgänglig främst för de som arbetar med amning, samt de mammor som råkar se den på sjukhusen och rådgivningarna. En barnmorska sade *”Jag tycker att om det finns möjlighet så borde man nå ut till den stora publiken, nu när affischerna finns så skulle man kunna sprida budskapet”*. Under undersökningens gång kunde vi konstatera att affischerna anses vara fina och att nu är det enbart spridningen av dem som fattas. Som exempel på ställen att

sprida affischerna framkom skolor, bibliotek, busshållplatser, radio, tv och övriga offentliga platser. Det är en stor fördel för samhället och amningens utveckling om fler människor och yrkesgrupper känner till det som berör amningen.

Utöver att kampanjen skulle synliggöras mer offentligt så såg barnmorskorna ett behov av en bredare bredd på själva affischerna. Nu upplevdes att affischerna var begränsade till yngre barn och kärnfamiljer, så en mer varierande ålder på barnen som ammas samt olika familjetyper skulle beröra flera människor och samtidigt bidra till en normalisering av fall som för samhället upplevs vara mer speciella.

5.3 Skillnader mellan hälsovårdare och barnmorskor

I vårt arbete vill vi undersöka om det finns eventuella skillnaderna mellan deras åsikter om kampanjen. Trots att datainsamlingsmetoderna skiljer sig åt så har det bearbetade materialet blivit lika långt för båda yrkesgrupperna. Barnmorskorna som vi intervjuade i en fokusgrupp var till antalet fem stycken medan hälsovårdarna som vi hade enskilda intervjuer med var bara fyra stycken. Vi har utgått från samma intervjuguide och moderatorns roll har alltid varit den samma oavsett metod. Trots att metoderna och antalet intervjuade skiljer sig åt så kan man se vissa likheter och olikheter bland de båda professionerna, och i det här stycket lyfts dessa fram.

Bland de barnmorskor och hälsovårdare som vi intervjuade skiljde sig arbetsplatsen åt. Barnmorskorna var i stort sätt begränsade till sjukhusen medan hälsovårdarna arbetade på rådgivningar. Båda yrkesgrupperna beskrev att det till arbetsuppgifterna ändå främst hör handledning och stödjande av amning. Utöver det så riktar hälsovårdaren in sig på uppföljning av amning under en längre tid medan barnmorskorna koncentrerar sig till utveckling och skolningar i amning. Barnmorskorna handleder amningen under spädbarnets allra första tid medan hälsovårdare tar hand om fortsättningen.

Hälsovårdarna och barnmorskorna var överens om att amningen har ändrats sedan tidigare. I takt med att det satsas mera på amning så har den blivit positivare och mera öppen. Båda yrkesgrupperna konstaterade att det trots ett hårt arbete som har lett till ett mer amningsvänligt samhälle så är pressen på ammande kvinnor idag ännu stor, att man måste amma eller inte amma.

5.3.1 Åsiktsskillnader gällande kampanjen

Procentuellt kände lika många barnmorskor och hälsovårdare till kampanjen sedan tidigare. Frånsett från några barnmorskor som kände till kampanjen via samarbetspartners och konferenser så var kampanjen bekant genom arbetsplatsen för båda yrkesgrupperna. Gemensamt var dock att hälsovårdare och barnmorskor har stött på kampanjen i endast jobbrelaterade sammanhang.

För både hälsovårdarna och barnmorskorna innebar ordet amningsfred att stödja mamman i hennes egna val gällande amning. Däremot satte barnmorskorna mer vikt vid att professionella och närstående ska vara delaktiga i amningen medan hälsovårdarna fokuserade på att amningen ska vara stressfri. Hälsovårdarna sade bland annat: *"på något sätt tänker jag mest på det där liksom att avstressa den här amningen liksom", "jag tänker på att man ska få amma ifred"* och *"att mammorna ska ha möjlighet att hitta den där ro att amma"*. Däremot sade barnmorskorna att: *"jag kommer först att tänka på att alla får göra sitt val själv", "att mammorna skulle få amma på sitt eget sätt och få stöd och uppmuntran med det, och att man skulle lyssna på och ge åt mamman ro att hitta sitt eget mål i sin amning"*.

Både yrkesgrupperna hade en positiv syn på kampanjen och beskrev den som bra och stöttande. Dock uttrycktes flera olika åsikter kring kampanjen, bland annat en hälsovårdare som ansåg att kampanjen inte är tillräcklig vid större problem, en barnmorska som sade att en sådan kampanj bör finnas i Finland, en barnmorska som tyckte att kampanjen förmedlade stöd på ett igenkännande sätt och en hälsovårdare som berättade att hon kommer att ha nytta av den i framtiden i arbetet.

Affischerna gav en positiv och naturlig bild av amning och beskrevs som fina av både hälsovårdarna och barnmorskorna. Förutom en hälsovårdare som ansåg att affischerna borde vara relaterade till enbart kvinnor så värdesatte båda professionerna pappans delaktiga roll i affischerna. Övriga åsikter var att en barnmorska ansåg att kampanjen borde utökas och inte begränsas till enbart kärnfamiljen och yngre barn samt en hälsovårdare som tyckte att en av affischerna var orealistisk.

Barnmorskorna och hälften av hälsovårdarna upplevde att kampanjen inte har påverkat deras åsikter eller tankar gällande amning. För resterande hälsovårdare hade kampanjen väckt nya tankar och idéer samt gett en bekräftelse på amning ur ett personligt perspektiv.

5.3.2 Utvecklingsbehov gällande kampanjen

Kampanjens utvecklingsbehov skiljde sig åt mellan hälsovårdare och barnmorskor. En hälsovårdare tyckte att kampanjen borde utökas mer geografiskt medan barnmorskorna uttryckte sig om att den borde göras mer offentlig för allmänheten. Alla barnmorskor påpekade att kampanjen borde nå ut till alla åldersgrupper men hälsovårdaren hade ingen åsikt gällande den saken.

Däremot önskade hälsovårdare en utveckling som skulle stärka deras egen profession i form av en support dit man kunde vända sig vid behov, bättre samarbete mellan anstalter och snabbare tillgång till ny forskning. Barnmorskorna hade inte behov av en utveckling i kampanjen som stärkte deras yrkesroll. Hälsovårdaren arbetade oftare ensam än om man jämför med barnmorskan. Där kunde man även se betydelsen av ett mångprofessionellt samarbete. Medan hälsovårdarna hade behov av en support dit man kan vända sig till vid behov, samt uttryckte bristen på ett mångprofessionellt samarbete mellan olika anstalter, så påpekade en barnmorska att hälsovårdare borde få mer kunskap för att kunna stödja amningen. Trots att hälsovårdarna var i kontakt med mamman och hennes amning under en längre tid än barnmorskorna, så upplevde de ändå ett större behov av stöd i deras egen yrkesroll.

Utvecklingsbehoven skiljer sig åt, hälsovårdarna ansåg bland annat att en av affischerna borde göras mer realistisk samt att de skulle begränsas till enbart mammor på bild. Barnmorskorna tyckte att affischerna borde synas mer offentligt samt få en större bredd på innehållet i dem. Barnens ålder och olika familjetyper borde vara mer varierande.

6 Kritisk granskning

Syftet med arbetet är att reda ut professionellas åsikter om den amningsfrämjande kampanjen Amningsfred. I arbetet utreds hur professionella, i vårt fall hälsovårdare och barnmorskor, uppfattar de fyra olika affischerna som berör kampanjen Amningsfred samt webbsidan www.amningsfred.fi. Arbetets syfte uppfylls genom två frågeställningar som ska hjälpa oss uppnå vårt syfte. Frågeställningarna i arbetet lyder: Vad anser professionella om hemsidan amningsfred och deras affischer, och påverkar kampanjen deras åsikter gentemot amning?

I undersökningen har barnmorskors och hälsovårdares åsikter och tankar om amning och kampanjen amningsfred undersökts. Examensarbetsgruppen ville ta reda på eventuella

skillnader professionerna emellan och få fram vad professionella har för tankar om kampanjen och dess affischer. Syftet och frågeställningarna besvarades med hjälp av de använda kvalitativa undersökningsmetoderna som användes i arbetet, samt med den teoretiska bakgrunden som fungerat som grund för arbetet.

Det finns en del ageranden som avviker från god vetenskaplig praxis och kan därmed göra undersökningar oetiska. Exempel på dessa kan vara plagiat, fabricering, förfalskning och stöld. (TENK, 2012). Examensarbetsgruppen har därför varit väldigt noggranna med att undvika fel av detta slag och exempelvis ha korrekta källhänvisningar och egen skriven löpande text.

En stor teoretisk bakgrund har bearbetats som grund för arbetet vilket innebär att arbetets forskningsområde är aktuellt och kräver ny forskning eftersom utvecklingsbehov finns. Den teoretiska bakgrunden ökar därför även tillförlitligheten. Vi har systematiskt valt ut källor utifrån vissa kriterier som har försäkrat oss om att dessa är godkända och kan användas i vårt arbete. Vi har valt ut en tillräckligt stor mängd källor för att inte överbelasta oss själva med för mycket material, men samtidigt inte för lite källor som bidrar till att tillförlitligheten sjunker. Vi har även gjort tydliga avgränsningar och frågeställningar som vi vill svara på i vårt arbete, för att inte i misstag undersöka och svara på något som arbetet inte syftar till. De källor som vi har använt bidrar med att på ett grundläggande sätt stöda våra frågeställningar. Vi har även använt oss utav en god forskningsetik som bidrar till ökad tillförlitlighet. Respekt mot andra forskares arbeten har tagits i beaktande genom att vid användning av deras forskning alltid hänvisa till rätt källa. Litteraturen vi använt oss av i vår teoridel av examensarbetet är på svenska, engelska, finska, danska och norska, vilket ger oss ett brett perspektiv och visar att utveckling i amningsvård är aktuellt i Finland men även i många andra länder.

Under arbetets gång togs tillförlitligheten även i beaktande genom att utvärdera oss själva i examensarbetsgruppen vid tidpunkten för mellanseminariet. Genom utvärderingen kunde examensarbetsgruppen fästa uppmärksamheten på olika brister i arbetet och åtgärda dem. Genom diskussion i samband med utvärderingen förbättrades arbetets samarbete och utveckling av arbetets tillförlitlighet förekom. Examensarbetsgruppens utvärdering kan ses i en utvärderingstabell som finns i bilaga 4. Vid samma tidpunkt som utvärderingen gjordes ägde även små ändringar av frågeställningarna och syftet rum, vilket påverkade arbetets tillförlitlighet ytterligare. Syftet och frågeställningarna började nu uppfylla

uppdragsgivarnas önskan och examensarbetet framskred i rätt riktning. Det i sin tur påverkade arbetets tillförlitlighet ytterligare.

Etik är något som pågår under hela forskningsprocessen och inte enbart vid något särskilt stadium. Etiken ska framgå vid val av ämne och frågeställningar, datainsamlingen samt användning och förmedling av forskningsresultaten. Att inkludera etiken i dessa faser innebär bland annat att man som forskare är opartisk och fri från personliga värderingar, att deltagarna i undersökningen respekteras från början till slut, att säkerställa anonymitet, att inte skada eller orsaka lidande för de som deltar i undersökningen, att frivilligheten i forskningsdeltagandet tas i beaktande, och att undersökningen och processen är så objektiv som möjligt. (Eriksson, 1992 s. 20-22, Larsen, 2009).

Vi har noggrant valt datainsamling- och analysmetod för att kunna svara till det som undersökningen frågar efter. Arbetet har utförts noggrant och systematiskt för att öka tillförlitligheten ytterligare, så att information inte förvrängs eller faller bort. Undersökningsmetoderna som användes i arbetet var fokusgruppdiskussion och intervjuer. Tanken från början var att hålla två skilda fokusgrupper, vilket skulle ha ökat tillförlitligheten i resultatet när vi jämför två skilda professioner. Eftersom den andra fokusgruppen inte lyckades blev det avslutningsvis två olika undersökningsmetoder, vilket gör att tillförlitligheten påverkas negativt. Intervjuerna hölls med samma intervjuguide som fokusgrupperna för att få en grund som lätt kan jämföras och analyseras med grunden för den hållna fokusgruppen, som ett försök att bibehålla tillförlitligheten. Det påverkade i sin tur intervjuerna, som blev strukturerade och fungerade därmed jämlikt med fokusgruppen. I och med att de flesta intervjuerna dessutom hölls via telefonsamtal var undersökningen delvis begränsad eftersom man inte kunde observera eller ha kontakt med deltagarna i verkliga livet. Positiva aspekter har dock också kommit med intervjuerna. Ljudkvaliteten har varit bra och de intervjuade har vänligt svarat på frågorna. Samtalen har inte upplevts vara stela utan frågorna vi ställde fick centrala och bra svar. Förutom en intervju som ägde rum i skolan blev telefonsamtal vår intervjumetod eftersom möjligheter att träffa deltagarna inte var möjlig.

Fokusgrupper valdes som undersökningsmetod för att ge undersökningen en hög kvalitet som är tillförlitlig och etiskt korrekt. Syftet med undersökningen uttrycktes tydligt redan i inbjudan av fokusgrupperna och påpekades ytterligare innan diskussionen påbörjades. Information om konfidentialitet och ljudinspelning var ytterligare delar som uppkom vid och sedan upprepades innan diskussionen, för att hålla kvalitén och konfidentialiteten i

undersökningen. Materialet som uppstod vid fokusgruppsdiskussionen behandlades av alla i examensarbetsgruppen för att undanröja egna tankar, åsikter eller värderingar som eventuellt uppstått under diskussionens gång. Det vill säga så hölls reliabiliteten i arbetet. Samma gällde intervjuerna som i stort sätt hölls på samma sätt, med en utförd intervju i skolan och resterande via telefonsamtal. Eftersom samma person fungerade som moderator för fokusgruppen och som intervjuare vid intervjuerna förstärktes även reliabiliteten och hela arbetets tillförlitlighet. Validiteten ansågs bibehållas under diskussionen eftersom alla var öppna med sina åsikter och kunde ha olika åsikter utan att påverkas av varandra. Vid intervjuerna var varje enskild deltagares åsikter centrala vilket troligtvis gjorde att deras riktiga åsikter kom fram och att etiken framhävdes.

Innehållet från fokusgruppen och intervjuerna analyserades genom att först diskuteras, transkriberas och genom att sedan forma om materialet till en tabellmodell för kvalitativ innehållsanalys. Tabellen skapade en bra överblick över materialet, vilket sedan hjälpte oss behandla resultatet. Metoderna för den kvalitativa innehållsanalysen påverkar tillförlitligheten och etiken eftersom materialet har behandlats ett flertal gånger, av alla i examensarbetsgruppen.

I publikationen *"God vetenskaplig praxis"* beskrivs hur en forskning som tillämpar god vetenskaplig praxis kan vara etisk acceptabel och pålitlig med tillförlitliga resultat. En forskning ska vara omsorgsfullt gjord och noggrannhet ska framkomma i hela undersökningen, såsom i all dokumentering, presentationen av resultat, undersökning och undersökningsresultat. Hela forskningsgruppen och alla inblandade parter ansvarar för en god vetenskaplig praxis. (TENK, 2012).

Avslutningsvis kan examensarbetsgruppen dra slutsatsen att det resultat som uppstod efter undersökningen är tillförlitligt och har fått fram väsentliga och utvecklande förslag för kampanjen Amningsfred. Undersökningsmetoderna i form av intervjuer och fokusgruppsdiskussion skulle ha kunnat äga rum i ett tidigare skede men fungerade avslutningsvis helt bra. Mångprofessionaliteten i arbetet har bibehållits väl med tanke på att studeranden är inom branschen för både vård och det sociala området, vilket belyses i bedömningskriterierna för examensarbetet. Arbetet har framskridit väl med fyra samarbetande studerande vilka har granskat arbetet innehållsmässigt, språkligt och teoretiskt och avslutningsvis gett arbetet ett genomtänkt och utvecklande slutresultat.

7 Avslutande diskussion

Examensarbetsprocessen har varit en utvecklande process för alla i examensarbetsgruppen. Förutom att projektets ämne och den aktuella undersökningens syfte intresserat examensarbetsgruppen har även en stor fördjupad kunskap i amning och dess betydelse samt olika åsikter och tankar om amning utvecklats studerandes tankesätt och kunskap. Mångprofessionellt-, samarbets- och utvecklingskompetenser är övriga områden som utvecklats under arbetets gång och fördjupat studerandes kunskaper. Kunskaper inom forskningsmetodik och uppbyggnad av ett vetenskapligt arbete har också stärkts märkvärt under skrivandeprocessen. Examensarbetsprocessen har därför ökat examensarbetsgruppens kompetenser och stärkt studerande inför det kommande arbetslivet.

Examensarbetet är en utvärdering av Folkhälsans och Förbundet för Mödra- och skyddshems kampanj Amningsfred och syftar till att reda ut professionellas åsikter om kampanjen och dess tillhörande affischer. Ett intresse om att klargöra eventuella skillnader mellan tankar och åsikter om amning mellan professionerna barnmorskor och hälsovårdare var även av intresse för examensarbetsgruppen. I arbetet hade gjorts upp två frågeställningar som skulle fungera som hjälpmedel att nå arbetets syfte, vilka lyder: Syftet med arbetet är att reda ut professionellas åsikter om den amningsfrämjande kampanjen Amningsfred? Vi anser att vi har nått arbetets syfte och svarat på de frågeställningar som ställdes inför undersökningsprocessen. Resultatet som åstadkommit under arbetets gång beskriver hur barnmorskor och hälsovårdare ser på kampanjen Amningsfred och vilka associationer den väcker. Kampanjens affischer har kommenterats och utvecklingsförslag har framstått. Skillnaderna mellan professionernas tankar undersöktes och resulterade i att små skillnader finns i de nära besläktade professionella yrkesrollerna.

Undersökningsmetoder i form av fokusgruppsdiskussion och intervjuer var passande metoder för att undersöka professionellas åsikter och tankar om amning och om den amningsfrämjande kampanjen Amningsfred. Det resulterade i ett lämpligt material som kunnat bearbetas på ett ändamålsenligt sätt och åstadkommit resultat. Fler fokusgrupper med fler deltagare kunde ha stärkt reliabiliteten i resultatet, och användning av endast en undersökningsmetod skulle ha skapat ett mer enhetligt resultat.

Examensarbetsprocessen påbörjades med att gruppen bekantade sig med varandra och diskuterade det kommande arbetet. Alla kände inte varandra sedan tidigare och studerade inom olika områden. Redan från början fungerade samarbetet i gruppen bra och tydliga

mål och strukturer för arbetets framskridande gjordes upp i ett tidigt skede. Alla i examensarbetsgruppen var överens om att träffas så mycket som möjligt och utveckla arbetet, enskilt eller tillsammans. Huvudsyftet med att ha alla på plats var att vi tillsammans kunde diskutera om problematik uppstår och stötta varandra under examensarbetsprocessen samt att framgångsrikt utveckla arbetet. Tanken var att alla är lika delaktiga i framskridandet av materialet och att sammanhållningen i gruppen skall vara god, vilket vi lyckades med. Regelbundna diskussioner för att klargöra arbetets syfte och framskridande var centrala delar i uppbyggnaden av arbetet och värdesattes hos alla i gruppen. Målen och strukturen för uppbyggnaden av arbetet fungerade bra och nästan hela arbetets framskridande har skett när gruppen är samlad och har stöd i processen i närheten. Ett gott samarbete har lett till en effektiv och givande arbetsprocess där gruppen även kunde ha roligt tillsammans.

Skrivandeprocessen påbörjades med att varje enskild studerande sökte artiklar, böcker och litteratur som var passande för arbetets syfte och frågeställningar. Examensarbetsgruppen hade gjort upp nyckelord, från vilka vi sedan sökte aktuella artiklar. Nyckelorden amning, stöd och barnrådgivning gav det material vi behövde, kombinerat med passande böcker. Genom att läsa in sig i vad litteraturen säger om det aktuella ämnet och hurdana undersökningar som har gjorts skapades en bra bakgrund för alla i examensarbetsgruppen. Utvecklingsbehov framstod ur teorin som förstärkte motivationen hos examensarbetsgruppen att undersöka vidare om teorin överensstämmer med det resultat som skulle framträda ur vår egen undersökning. Från den bakgrund som vi läst in oss på påbörjades sedan skrivandeprocessen och uppbyggnaden av innehållsförteckningen.

Fokusgruppsdiskussioner hade bestämts fungera som undersökningsmetod redan i ett tidigt skede i examensarbetsprocessen, eftersom vi ansåg att metoden skulle fungera som en bred informationskälla för undersökningen. Snöbollsmetoden skulle därefter hjälpa oss att få fler deltagare. Insamling av deltagare till fokusgruppen var mycket svårare än väntat, och när vi slutligen fått tag på namn att kontakta, passade ingen gemensam tid för de professionella. Många nya förslag gavs och mycket energi lades ner på att försöka få ihop lämpliga fokusgrupper vilket slutligen resulterade i en lyckad fokusgrupp och en ny undersökningsmetod i form av intervjuer. Fokusgruppsdiskussion hölls med fem deltagande barnmorskor. Telefonsamtalsintervjuer med tre hälsovårdare, samt en intervju i skolan med en deltagande hälsovårdare, kompletterade den ogenomförda fokusgruppsdiskussionen för hälsovårdare. Inför undersökningarna hade en intervjuguide formats gemensamt i gruppen, i vilka frågorna tydligt hade bearbetats för att svara på

examensarbetets syfte och frågeställningar. Intervjuguiden fungerade som frågeformulär både i fokusgruppen och i den enskilda intervjuerna för att få ett så tillförlitligt resultat som möjligt.

Vid fokusgruppsdiskussionen och intervjuerna beaktades etiska aspekter genom att exempelvis garantera anonymitet i arbetets innehåll och förstörande av insamlat material. Deltagarna meddelades om att diskussionen och samtalen spelades in och vad arbetets syfte är och vad arbetet behandlar. Alla deltagare kunde frivilligt välja om de deltog i tillfället eller inte. Detta ökar även tillförlitligheten och etiken i arbetet.

När vi hade samlat in material påbörjades analyseringen av materialet genom att först ha en gruppträff, då insamlat material diskuterades och sedan transkriberades. Materialet lades sedan in i den enligt gruppen mest passande kvalitativa innehållsanalystabellen för att skapa sammanhang och kategorier av insamlat material. Tabellen fungerade sedan som grund för att få fram vilket resultat som undersökningen gett. Resultatet i vår undersökning visar att en del skillnader fanns mellan professionerna barnmorskor och hälsovårdare när det gäller amning. Barnmorskor upplevde inte att det fanns behov av en utveckling som stärker deras yrkesroll medan hälsovårdare önskade en utveckling som skulle stärka deras egen profession i form av support dit man kan vända sig vid behov, bättre samarbete mellan anstalter och snabbare tillgång till ny forskning.

Gällande kampanjen Amningsfred uppstod även ett resultat som besvarade examensarbetsgruppens syfte och frågeställningar. För både hälsovårdare och barnmorskor gav ordet amningsfred spontan association till att stödja mamman i hennes eget val vid amning. Däremot sätter barnmorskorna mer vikt vid att professionella och närstående ska vara delaktiga i amningen medan hälsovårdarna fokuserar på att amningen ska vara stressfri. Båda yrkesgrupperna hade en positiv syn på kampanjen och beskriver den som bra och stöttande. Dock uttrycks flera olika åsikter och utvecklingsförslag till kampanjen, exempelvis upplevde en hälsovårdare att kampanjen inte är tillräcklig vid svårare amningsproblematik medan en barnmorska tyckte att kampanjen förmedlade stöd på ett igenkännande sätt. Kampanjens affischer gav hälsovårdarna och barnmorskorna en positiv och naturlig bild av amning, och beskrivs som fina och härliga. Båda professionerna värdesatt pappans delaktighet i affischerna medan tankar om att exempelvis affischerna inte enbart skall begränsas till kärnfamiljer uppstod.

Barnmorskorna och hälften av hälsovårdarna upplevde att kampanjen inte hade påverkat deras åsikter eller tankar gällande amning. För resterande hälsovårdare hade kampanjen

väckt nya tankar och idéer samtidigt som gett en bekräftelse på amning ur ett personligt perspektiv. Kampanjens utvecklingsbehov skiljer sig åt från hälsovårdare och barnmorskor. En hälsovårdare tyckte att kampanjen borde utökas mer geografiskt medan barnmorskorna uttryckte sig om att den borde göras mer offentlig.

Det resultat som examensarbetsgruppen åstadkommit med undersökningen bekräftar det som bakgrunden i arbetet har presenterat. I bakgrunden framkommer att professionella som jobbar med amning har som ansvar att skydda, främja och stödja amningen samt att ge information till alla mödrar som vill amma, vilket de professionella bekräftar i vår undersökning. I bakgrunden för arbetet kommer även betydelsen upp för en individuell amning och stöd i den, vilket även de professionella i vår undersökning poängterade som viktigt. Behovet av stöd från professionella och från den egna familjen är betydande för en lyckad amning, och i hur varaktig amningen blir. I vår undersökning framstod även stress och prestationsångest i relation till amningen, vilket gör att mamman blir stressad och kan börja må psykiskt dåligt. Litteraturen bekräftar denna typ av problematik relaterat till amning, orsaker som skapade denna stress och ångest är exempelvis för kort tid på sjukhus efter förlossning och strikta ordinationer. Svårigheter och problematik som uppstår vid amning bör kompletteras till rekommendationerna så att en individuell amning kan uppstå.

Kunskap om amning bland de professionella väger en betydande roll i främjandet av amningen och stöd för den ammande mamman. Enligt litteraturen framstår att det inte finns tillräckligt med kunskap hos professionella som jobbar med amning, och därför kan inte heller ett tillräckligt stöd ges i relation till amningen. Uppdatering av kunskap för att kunna möta framtiden och öka amningsprocenten krävs av de professionella, samtidigt som en ökad kunskap ökar motivationen för arbetet och känslan av trygghet i sitt arbete. Ökat samarbete mellan professioner är även ett utvecklingsbehov i amningsvården enligt litteraturen, vilket kunde främja amningsstöd och handledning. Examensarbetsgruppens undersökning bekräftar denna teori eftersom många utvecklingsförslag för yrket och kampanjen framstår i resultatet. Bättre samarbete mellan professioner inom vården, handledning för professionella och stöd i form av en expertgrupp var utvecklingsförslag som uppkom i undersökningen som kan reflekteras tillbaka till bakgrunden i arbetet. En del av de professionella ansåg att det skulle vara bra att kunna konsultera en expertgrupp i området vid problematik och vid remittering till en annan avdelning få bättre information om vad som händer med patienten i fråga efter att den lämnar deras mottagning.

En positiv attityd hos professionella vid handledning av den ammande mamman är en viktig del i hur amningen fortskrider. Negativa attityder hos vårdpersonal har bevisats ha dålig effekt på amningen eftersom ett tillräckligt stöd inte fås och leder till eventuell amningsproblematik. Tankar och åsikter kring amning och amningskampanjen Amningsfred undersöktes av examensarbetsgruppen och gav resultat att hälsovårdare och barnmorskor förhåller sig positivt gentemot amning och kampanjen. Amning beskrevs som viktig och mer öppen i dagens samhälle än vad den har varit tidigare. Kampanjen uppfattades som bra och positiv, men borde synliggöras mera. Kampanjens affischer fick också en positiv feedback och beskrevs som fina, positiva och naturliga. Pappans roll i affischerna påpekades av flera i undersökningen med en positiv association, medan en önskan om ett bredare familjeperspektiv skulle synas i affischerna och inte endast begränsas till kärnfamiljen.

Litteraturen beskriver även betydelsen av en god kommunikation mellan professioner för att undvika konflikter, utveckla kunskap och uppmuntra professionella till en god handledning av den ammande mamman. Den här delen uppkom även i examensarbetsgruppens undersökning i form av att speciellt hälsovårdare önskade sig ett bättre samarbete till uppföljande vårdavdelningar och konsultering vid handledningsproblematik.

I examensarbetet har hållbar utveckling varit en del av arbetets grunder. Kunskapsutgivning och information i examensarbetet kan direkt relateras till de aktuella ämnet om professionellas syn på amning. Beroende på hurudan kunskap de professionella har i sin roll, påverkas även den information och handledning som de i sin tur för vidare till blivande föräldrar om amning. Barnets framtida hälsa påverkas positivt av amning, och utgör därför en positiv aspekt i den hållbara utvecklingen och uppmuntrar amning för framtida generationer. Även med tanke på ekonomisk och ekologisk synvinkel är amning ett förmånligt och hållbart alternativ för både familjen och samhället. Bröstmjolk är förmånligt eftersom det är gratis, och miljövänligt med tanke på att det inte kommer avfall. Utöver det påverkar det positivt på barnets hälsa och utgör därför en del i hållbar utveckling.

Health 2020 är ett aktuellt ramverk som byggs fram av 53 europeiska länder som fokuserar på den hållbarheten genom att ha som mål att förbättra människors hälsa och välfärd. God hälsa är en grund för ekonomisk och social hållbarhet och utgör därför en viktig aspekt i den hållbara utvecklingen. (WHO, 2013).

Sammanfattningsvis kan man dra slutsatser att professionella i branschen upplever amning och sin egen kompetens så som litteraturen beskriver. Utvecklingsbehov finns i många områden medan åsikter om amningen är positiv och mera öppen. Kampanjen Amningsfreds målsättningar beröms och tanken med att framhäva och utveckla amningen i form av en kampanj understöds. Kampanjen ansågs vara bra, fin och positiv och värdesätts hos de professionella i branschen. Kampanjens affischer hade samma effekt, de skapade positiva, naturliga och varma associationer hos de professionella. Undersökningen fick fram många olika utvecklingsförslag, både för kampanjen Amningsfred men även för amningsvården överlag, och för professionernas skilda yrkesområden. I och med att amningen har blivit mer synlig och uppmärksammas kan utvecklingsförslag, handledning samt vård för ammande kvinnor utvecklas.

Med de resultat som examensarbetsgruppens undersökning bidragit till önskar vi kunna få bidra till en utveckling av kampanjen amningsfred och dess affischer. . Vi hoppas att Folkhälsan och Förbundet för Mödra- och skyddshems kan ta till sig de utvecklingsförslag som getts av professionella i branschen och utöka kampanjen och dess verkningsområde. Genom att utvidga kampanjen med hjälp av de tankar som framkom i undersökningen kan kampanjens målgrupp öka, i och med att exempelvis mor- och farföräldrar tas med i kampanjen och att nya regioner informeras om kampanjen. Viktiga aspekter för kampanjens utveckling har formats av professionella i branschen där exempelvis en önskan om att även amning av äldre barn skall framgå i arbetet och hur man kunde marknadsföra kampanjen ytterligare framkommer. Vi hoppas kunna bidra till en positiv förändring i amning och på så vis främja den hållbara utvecklingen i samhället och främja hälsa.

Källförteckning

- Ahrne, G., & Svensson, P. (2011). *Handbok i kvalitativa metoder* (1 uppl.). Malmö: Liber AB.
- Barry, M., & Murphy Tighe, S. (5 2013). Facilitating effective initiation of breastfeeding- a review of the recent evidence base. *British Journal of midwifery*, 21(5), 312-315.
- Battersby, S. (den 1 august 2014). The role of the midwife in breastfeeding: Dichotomies and dissonance. *British journal of midwifery*, 22(8), 551-556.
- Belay, B., Allen, J., Williams, N., Dooyema, C., & Foltz, J. (2013). Promoting women's health in hospitals: focus on breastfeeding and lactation support for employees and patients. *Journal of women's health*, 22(1), 1-4.
- Blixt, I., Mårtensson, L., & Ekström, A. (2013). *Process-oriented training in breastfeeding for health professionals decreases women's experiences of breastfeeding challenges*. Retrieved 2016 йил 04-07 from <http://internationalbreastfeedingjournal.biomedcentral.com/articles/10.1186/1746-4358-9-15>
- Bryce, J., & Foley, E. (den 1 3 2014). Midwives- what we do for you. *Austarlian nursing & midwifery journal*, 21(8), 25.
- Burton, N., & Ariss, R. (08 2014). Diversity in Midwifery Care: Working toward Social Justice. *Canadian Review of Sociology*, 262-287.
- Condon, L., & Ingram, J. (2011). Increasing support for breastfeeding: what can children's centres do? *Health and Social Care in the commiunity*, 19(6), 617-625.
- Davidsson, B., & Patel, R. (2009). *Forskningsmetodikens grunder. Att planera, genomföra och rapportera undersökning*. Lund: Studentlitteratur.
- Dieterich, C., Felice, J., O'Sullivan, E., & Rasmussen, K. (2012). (<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3508512/pdf/nihms411586.pdf>) . Retrieved 2016 йил 07-04 from (<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3508512/pdf/nihms411586.pdf>)
- Emmott, E. H., & Mace, R. (den 20 7 2015). Practical support from fathers and grandmothers is associated with lower levels of breastfeeding in the UK millennium cohort study. *Plosone*, 10(7), 1-12.
- Eriksson, K. (1992). *Broar, introduktion i vårdvetenskaplig metod*. Vasa.
- Fejes, A., & Thornberg, R. (2009). *Handbok i kvalitativ analys*. Stockholm: Liber AB.
- Fröjd, M., & Zamore, M. (2012). *Vi föräldrars stora bok om barn* (1 uppl.). Livonia: Bonnier fakta.
- Granskär, M., & Höglund-Nielsen, B. (2012). *Tillämpad kvalitativ forskning inom hälso- och sjukvård* (2:1 uppl.). Lund: Studentlitteratur.
- Haarala, P., Honkanen, H., Mellin, O.-K., & Tervaskanto-Mäentausta, T. (2008). *Teveydenhoitajan osaaminen* (1 uppl.). Helsinki: Edita Prima.

- Hvatum, I., Glavin, K., & Hjälmhult, E. (2014). Stressfylt amning og samspel. *Sykepleien*, 1(9), 14-23.
- Jacobsen, J. K. (1993). *Intervju- konsten att lyssna och fråga* (1 uppl.). Lund: Studentlitteratur.
- Kaunonen, M., Hannula, L., & Tarkka, M.-T. (2012). A systematic review of peer support interventions for breastfeeding. *Journal of clinical nursing*, 21, 1943-1954.
- Laanterä, S., Pölkki, T., & Pietilä, A.-M. (2011). A descriptive qualitative review of the barriers relating to breast-feeding counselling. *International Journal of Nursing Practise*, 17(1), 72-84.
- Lammi-Taskula, J., & Karvonen, S. (2014). *Lapsiperheiden hyvinvointi 2014*. Tampere: Juvenes Print - Suomen Yliopistopaino Oy.
- Marks, D., & O'Connor, R. (den 1 januari 2015). Health professionals' attitudes towards the promotion of breastfeeding. *British journal of midwifery*, 23(1), 50-58.
- McNeill, J., Lynn, F., & Alderdice, F. (2012). Public health interventions in midwifery: a systematic review of systematic reviews. *BMC Public Health*, 12(1), 955-977.
- Misvaer, N. (2007). *Barnets första sex år* (1 uppl.). Stockholm: Prisma.
- Mulcahy, H., Phelan, A., Corcoran, P., & Leahy-Warren, P. (den 1 april 2011). Examining the breastfeeding support resources of the public health. *Journal of clinical nursing*, 21(1), 1097-1108.
- Nicholls, L., Skirton, H., & Webb, C. (den 14 2011). Establishing perceptions of a good midwife: A delphi study. *British journal of midwifery*, 19(4), 230-236.
- Notter, L., & Hott, J. R. (1996). *Forskningsmetodik inom omvårdnad* (1 uppl.). Lund: Studentlitteratur.
- Palmer, L., Carlsson, G., Mollberg, M., & Nyström, M. (2012). Severe breastfeeding difficulties: Existential lostness as a mother-Women's lived experiences of initiating breastfeeding. *Int J Qualitative stud health well-being*, 7, 1-10.
- Sharon, R., & Clark, L. (2015). *Health Professionals' Attitudes and Beliefs About Breastfeeding*. Retrieved 2016 йил 04-07 from <http://web.b.ebscohost.com/abstract?site=ehost&scope=site&jrnl=10581243&AN=103003168&h=h2wMZS71A6y2Pfl4JdSoq3jeBaAo4nh%2frcJwJbHML7dWjEIUEUcnu1AsXW%2bl9f5zP1QLxb3ywkszv%2fb79eohQ%3d%3d&crl=f&resultLocal=ErrCrlNoResults&resultNs=Ehost&crlhashurl=login.asp>
- Staufeldt, S. (den 12 4 2013). Respektfull ammevejledning till den nye mor. *Danish journal of nursing: Sygeplejersken*, 5(113), 68-70.
- Svensson, P., & Ahrne, G. (2011). *Handbok i kvalitativa metoder*. Malmö: Liber.
- Tedder, J. (den 1 10 2015). The Roadmap to Breastfeeding Success: Teaching Child Development to Extend Breastfeeding Duration. *Journal of perinatal education*, 24(4), 239-248.
- TENK. (2012). *God vetenskaplig praxis och handläggning av misstankar om avvikelser från god vetenskaplig praxis i Finland*. Helsingfors.

- THL. (2009-2012). *Imetyksen edistäminen Suomessa: Toimintaohjelma 09-12 raportti*. Helsinki: THL. Hämtat från <https://www.thl.fi/documents/10531/104907/Raportti%202009%2032.pdf>
- WHO. (2008). *World health organisation*. Hämtat från http://www.who.int/nutrition/publications/infantfeeding/Frequently_ask_question_internationalcode.pdf?ua=1 2008
- Wibeck, V. (2010). *Fokusgrupper* (2 uppl.). Lund: Studentlitteratur.

Bilaga 1:

FOKUSGRUPPSDISKUSSION OM AMNINGSASPEKTER

Vi är fyra studerande från Yrkeshögskolan Novia som studerar inom det sociala- och hälsoområdet. Fanny Nygård och Lovisa Vasara-Hammare studerar till sjuksköterskor, Jenna Vestman studerar till hälsovårdare och Ulrika Vaihinen studerar till socionom. Vi gör nu tillsammans vårt examensarbete i vilket vi vill utreda den professionella aspekten gentemot amning. Vi vill undersöka om eventuella skillnader finns mellan olika professioner (hälsovårdare och barnmorskor) som handleder blivande föräldrar i amning och vilka sådana skillnader i sådana fall är och hur de påverkar handledningen. Undersökningen gör vi genom att hålla en fokusgrupp. Resultatet av vårt arbete används för vårt arbete ”Hälsovårdares och barnmorskors tankar om Amningsfred”. Arbetet är en del av utveckling för projektet ”Amningsfred 2013-2016” som förverkligas av Folkhälsan och Folkförbundet för Mödra- och skyddshem. Yrkeshögskolan är en samarbetspartner i projektet.

För att kunna delta i fokusgruppen bör alla deltagare bekanta sig med hemsidan www.amningsfred.fi eftersom en del av diskussionen kommer baseras på hemsidan.

Diskussionen ordnas:

Måndagen den 11 april 2016, klockan 17.00–18.00 på Yrkeshögskolan Novia, Nunnegatan 4, Åbo.

Diskussionen leds av en specifik studerande, medan de tre övriga fungerar som observatörer. Diskussionen kommer att rikta in sig på ”Professionellas aspekter om amning”. Ni deltar i diskussionen anonymt. Diskussionen kommer dock att spelas in för att materialet skall kunna bearbetas i ett senare skede. Det inspelade materialet kommer inte att publiceras, men resultaten används för examensarbetet. Under diskussionen bjuds på kaffe med tilltugg.

Vi handleds från skolans del av lektor Christine Alm och lektor Pia Liljeroth.

För att kunna delta i fokusgruppen, meddela senast medverkan onsdagen den 30 mars 2016. Lämna då in dina kontaktuppgifter, samt profession, till studerande Fanny Nygård som samlar in deltagarna. Fanny nås via textmeddelande till numret 050-336 33 42 eller via e-mail till fanny.nygard@novia.fi.

Tack, hoppas att vi ses

Bilaga 2:

FOKUSGRUPPSDISKUSSION OM AMNINGSASPEKTER

Vi är fyra studerande från Yrkeshögskolan Novia som studerar inom det sociala- och hälsoområdet. Fanny Nygård och Lovisa Vasara-Hammare studerar till sjuksköterskor, Jenna Vestman studerar till hälsovårdare och Ulrika Vaihinen studerar till socionom. Vi gör nu tillsammans vårt examensarbete i vilket vi vill utreda den professionella aspekten gentemot amning. Vi vill undersöka om eventuella skillnader finns mellan olika professioner (hälsovårdare och barnmorskor) som handleder blivande föräldrar i amning och vilka sådana skillnader i sådana fall är och hur de påverkar handledningen. Undersökningen gör vi genom att hålla en fokusgrupp. Resultatet av vårt arbete används för vårt arbete ”Hälsovårdares och barnmorskors tankar om Amningsfred”. Arbetet är en del av utveckling för projektet ”Amningsfred 2013-2016” som förverkligas av Folkhälsan och Folkförbundet för Mödra- och skyddshem. Yrkeshögskolan är en samarbetspartner i projektet.

För att kunna delta i fokusgruppen bör alla deltagare bekanta sig med hemsidan www.amningsfred.fi eftersom en del av diskussionen kommer baseras på hemsidan.

Diskussionen ordnas:

Tisdagen den 12 april 2016, klockan 16.00–17.00 på Yrkeshögskolan Novia, Nunnegatan 4, Åbo.

Diskussionen leds av en specifik studerande, medan de tre övriga fungerar som observatörer. Diskussionen kommer att rikta in sig på ”Professionellas aspekter om amning”. Ni deltar i diskussionen anonymt. Diskussionen kommer dock att spelas in för att materialet skall kunna bearbetas i ett senare skede. Det inspelade materialet kommer inte att publiceras, men resultaten används för examensarbetet. Under diskussionen bjuds på kaffe med tilltugg.

Vi handleds från skolans del av lektor Christine Alm och lektor Pia Liljeroth.

För att kunna delta i fokusgruppen, meddela senast medverkan onsdagen den 30 mars 2016. Lämna då in dina kontaktuppgifter, samt profession, till studerande Fanny Nygård som samlar in deltagarna. Fanny nås via textmeddelande till numret 050-336 33 42 eller via e-mail till fanny.nygard@novia.fi.

Tack, hoppas att vi ses!

Bilaga 3:

INTERVJUGUIDE:

ÖPPNINGSPRÅG/ÅVAUSKYSYMYKSIÄ

*Utbildning och arbetsplats?

* *Koulutus ja työpaikka?*

INTRODUKTIONSFRÅGOR/JOHDANTOKYSYMYKSET

*Hur ser ni på amning idag?

**Mitä mieltä olette nykypäivän imetyksestä?*

*Hur har amningen förändrats sedan tidigare?

* *Miten imetys on muuttunut viimeaikoina?*

ÖVERGÅNGSPRÅG/ JATKOKYSYMYKSET

*Hur har ni kommit i kontakt med amning i arbetet?

* *Minkälaisessa tekemisissä olette työssänne imetyksen suhteen?*

*Upplever ni att ni har en betydande roll i stödjandet av amning?

NYCKELFRÅGOR /ÅVAINKYSYMYKSET

*Har ni hört om kampanjen amningsfred före vi tog kontakt med er?

* *(Koska olette kuulleet imetysrauhasta?)*

*Vad anser ni om kampanjen amningsfred?

* *Mitä mieltä olette kampanjasta?*

*Vilka spontana reaktioner väcker affischerna som hör till kampanjen amningsfred?

** Minkälaisia spontaanisia ajatuksia teille tulee mieleen kampanjan julisteista?*

**Har kampanjen påverkat era tankar/åsikter om amning?*

** Onko kampanja vaikuttanut teidän mielipiteisiin imetyksestä?*

AVSLUTANDE FRÅGOR/LOPPUKYSYMYKSET

**Sammanfattning*

**Loppupäätelmä*

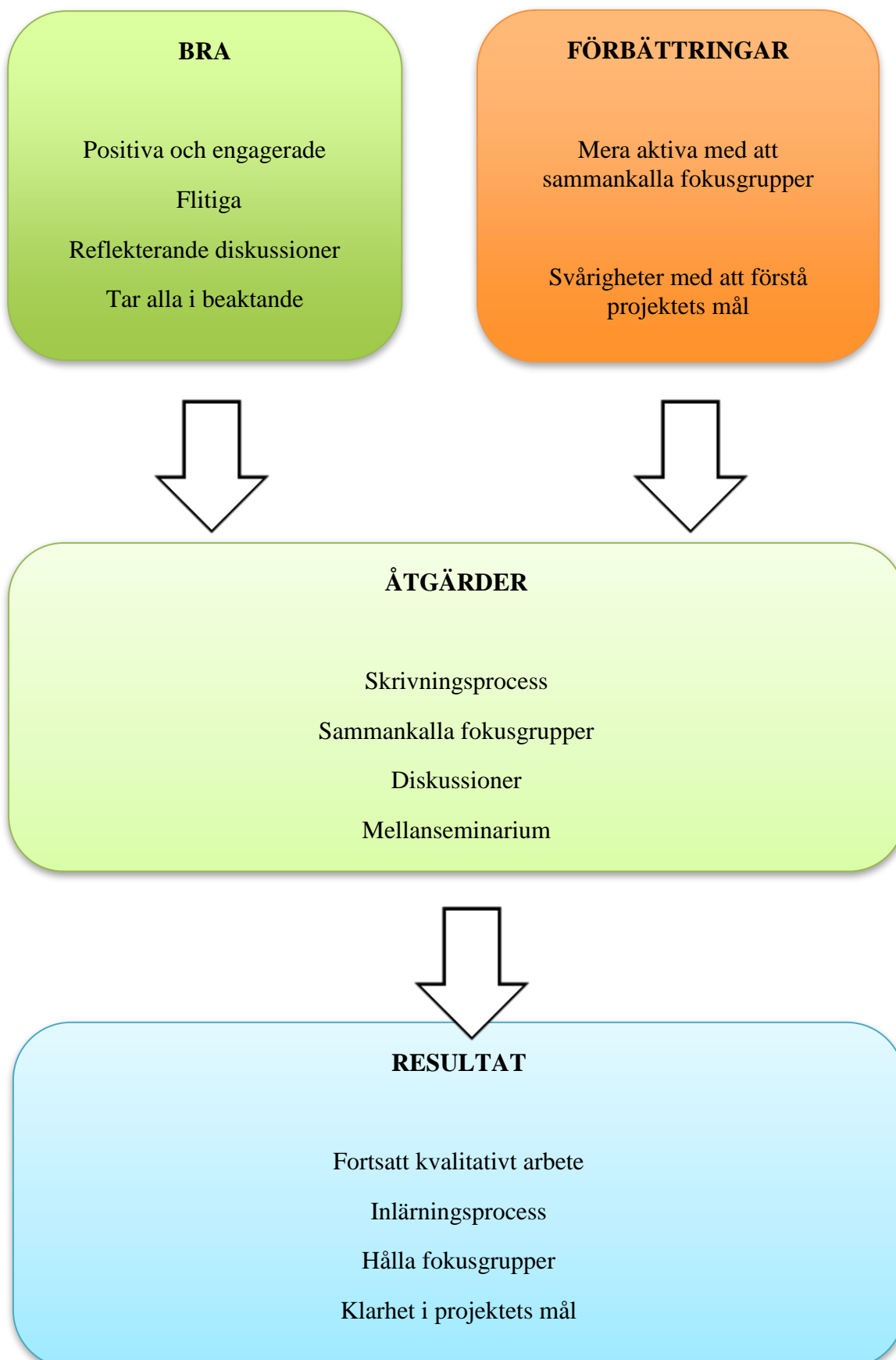
**Hur kan kampanjen amningsfred utvecklas ytterligare?*

**Miten teidän mielestänne kampanjaa voidaan jatkokehittää?*

**Är det något ni vill tillägga?*

** Onko teillä jotain lisättävää?*

Bilaga 4:

**EXAMENSARBETSGRUPPENS
FRAMSKRIDANDE:**

Bilaga 5:

Meningsenhet	Kondenserad meningsenhet	Kod	Underkategori	Kategori
”Jag har ju ändå rätt så kort arbetserfarenhet efter jag då som sagt har blivit färdig för tre år sedan så jag tycker att under de här åren har det inte ändrats så mycket”	Amningen har inte ändrats så mycket den senaste tiden.	Oförändrad amning	Oförändras amning	Amning
”Om jag nu jämför så här som det har varit liksom sådär tidigare redan med egna barn så där 10 år bakåt så nog har det ändrats en hel del. Det har kommit mycket mera i fokus och det lyfts fram och det är mera öppet och... det är nu kanske det där största... att det liksom har blivit en större grej.”	Amningen har ändrats en del, lyfts fram och är mera i fokus. Amningen är mera öppen och har blivit en större grej.	Amningen en större grej	Amningen förändras	Amning
”Jag tycker amning är en väldigt viktig sak [...] Det har blivit så stor press på det där med amningen tycker jag. Man måste amma eller inte alls... liksom... sådan känsla har jag. Det finns stor press på att man måste kunna amma. [...] Kommit mera på tal överlag.”	Amning är viktigt. Stor press med amning. Pratas mera om amning idag.	Större press på amning	Amningen förändras	Amning
”Det kanske går lite i vågor och det är ju väldigt individuellt.. jag tycker att grundställningen till amning hos mammor är jättebra..”	Amningen går i vågor och är individuellt. Grundställning hos mammor är jättebra.	Varierande och individuell amning	Individuell amning	Amning
”nog har ju vi ju en jättestor sak som vi här på rådgivningen följer noga med i hur barnen växer.. och förstås är det problem med amningen så går vi ju genom allting.. alltså frågor helt enkelt som föräldrar har”	Följer med barnet, vid problem går vi genom amningen och svarar på föräldrarnas frågor.	Problemlösning	Problemlösning	Amning
”[...] de där två första månaderna är de där som handlar mest om amning. Det mest konkreta som jag kommer och tänka på... att barnets vikt ökar. Det är ju en konkret sak	Två första månaderna viktiga för amning. Kontroll av babys vikt och mammans	Handledning viktigt	Handledning	Amning

och mamman får känslan av att det går bra [...] Men sen också förstås helt olika tips... amningsställningar... och hur mamman skall äta och vila.”	välstående viktigt. Olika tips, amningsställningar och råd hur mamman skall äta och vila väsentligt.			
”där tangerar vi hela amningen och småbarnstiden och allt vad det kan innebära i flera repriser”	Hälsovårdare stödjer hela amningen.	Stöd	Stöd	Amning
”Nå vi pratar mycket om amning med gravida förstås under graviditeten, och sen håller jag amningsförberedelse åt alla förstföderskor.[...] Nå det är ju de som vill amma ska man ju kunna stöda... att amningen ska gå bra och att det ska komma igång bra och fungera men... de flesta vill ju amma men de som vill amma och det inte fungerar måste man ju visa att det är okej och hitta på andra lösningar och kunna stödja dem i det beslutet.[...] Man måste kunna säga nej, man måste kunna ta ersättning...”	Pratar mycket om amning med gravida och håller amningsförberedelse för förstföderskor. De som vill amma skall man stöda så amningen kommer igång och fungerar. Stödja mammor i amningsbeslut, kunna handleda till ersättning.	Stödja mammor	Stöd	Amning
”man är ganska ensam som hälsovårdare att inte får man ju kunskap hela tiden men att är det några riktigt sånär svåra situationer så tar dom ju emot också från TYKS”	Som hälsovårdare arbetar man mycket ensam och har inte alltid tillgång till kunskap men har möjlighet till stöd utifrån.	Samarbete viktigt	Samarbete	Amning
”På något sätt tänker jag mest på det där liksom att avstressa den här amningen liksom. [...] Det är ju en viktig sak men det får inte ta över det där andra heller.”	Amningsfred väcker tankar om att avstressa amning. Får inte bli för mycket och ta över andra viktiga delar i barnvården.	Avstressa amning	Minska stress	Amning
”Amningsfred är väl att var och en har rätt och möjlighet att göra som man vill och har rätt att få det stöd man kan få när det gäller amning”	Amningsfred är att alla har rätt till egna val gällande amning, samt få stöd i beslutet.	Eget val	Individuell amning	Amning

”Amningsfred... Nå jag tänker på att man ska få amma i fred.”	Man ska få amma ifred.	Amma i fred	Minska stress	Amning
”att mammorna ska ha möjlighet att hitta den där ron – ron att amma”	Amningsfred är att mammorna ska ha ron till att amma.	Amningsro	Minska stress	Amning
”Jo, jag har hört om amningsfred. Vi har fått affischer till rådgivningen... Jag är själv med i Folkhälsan faktiskt och får Folkhälsans tidning”	Informerad om kampanjen amningsfred sedan tidigare. Fått affischer till arbetsplatsen och tack vare folkhälsans tidning.	Informerad om kampanjen sedan tidigare	Kampanjen bekant	Kampanjen
”Jo... det skickades till mig såna här reklamplanscher”	Jag är bekant med kampanjen sen tidigare.	Kampanjen bekant från tidigare	Kampanjen bekant	Kampanjen
”Jo... vi har deltagit olika hälsovårdare i olika tillfällen”	Jag är bekant med kampanjen sen tidigare.	Kampanjen bekant från tidigare	Kampanjen bekant	Kampanjen
”Nej, faktiskt inte. Men det var ju jättebra... så super.”	Inte hört om kampanjen amningsfred tidigare.	Kampanjen obekant från tidigare	Kampanjen obekant	Kampanjen
”Jag tycker att den är helt bra. Den har helt bra”	Kampanjen är bra och har en bra hemsida.	Kampanjen bra	Kampanjen bra	Kampanjen
”Nå jag tror liksom att... det kan nog... det är nog säkert en bra sak faktiskt att... lite beror det sen på vad man lyfter fram där att... det här just med avstressande skulle jag tycka att är en viktig grej liksom... att det är en naturlig grej. Jag tycker att när man läste de där målsättningarna, så det som fanns var bra... som jag tycker att just var viktiga”	Kampanjen är en bra sak, beror lite på vad man lyfter fram. Naturligt. Bra och viktiga målsättningar.	Tanken med kampanjen bra	Kampanjen bra	Kampanjen
”nå alltså visst är det ju bra att det finns just mycket om amning.. har man större problem med sin amning så är det här ju kanske inte det forumet”	Bra att det finns möjlighet att se andras berättelser men inte rätt forum vid större problem.	Bra men otillräcklig vid större problem	Utvecklingsbehov	Utveckling
”Jag tycker den var jättebra alltså. Jag blev riktigt imponerad. Jag tänkte med detsamma jag for på hemsidan	Jättebra kampanj, ska ta med i nästa amningsförberedelse. Konstigt att det	Jättebra kampanj	Kampanjen bra	Kampanj

att wow, det här ska jag ta upp i nästa amningsförberedelse. Konstigt att det inte kommit ända upp till Österbotten...”	inte finns i Österbotten.			
”Jag tycker att de är positiva, ger en positiv bild av amning. Ger en viss frihet i alla fall till det här med amning”	Affischerna är positiva, ger en positiv bild av amning.	Positiv bild	Affischerna bra	Kampanjen
”På något sätt just så där att det liksom är naturligt... det hör till liksom[...] Det är en ny sak att papporna är nog väldigt mera aktiva i babyens vård att där har det skett mycket förändringar.[...] Och överlag det här att amma liksom i publicitet, det är ju också en grej som mycket är uppe.”	Affischerna är naturliga. Pappor väldigt mycket mera aktiva i babyens vård. Mycket förändringar har skett. Att amma i publicitet aktuellt.	Förändringar i förhållningssätt	Amningen förändras	Amning
”den ena väckte ju ganska mycket tankar var det är en kvinna som står och ammar med ett barn i skogen, den känns orealistisk... men att sen dom här andra är då kanske mera realistiska... men för en kampanj som heter amningsfred så kanske det ändå i mitt tycke skulle kunna vara bara kvinnor på bild.	Affischen på kvinnan som ammar i skogen känns orealistisk jämfört med de andra. Det skulle kunna vara kvinnor på bild före familjen då kampanjen heter amningsfred.	Kvinnan ocentral roll i affischerna	Utvecklingsbehov	Utveckling
”Jag tycker de var fina... man drogs till dem. De var fina. De var liksom så där riktigt... såg med detsamma att de var bra... mamman var lycklig över det här... Skulle vara bra att ha på anslagstavlan att mammorna i väntrummet skulle få se.”	Fina affischer, man drogs till dem. Bra, mammorna såg lyckliga ut. Skulle vara bra att ha på arbetsplatsen.	Attraktiva affischer	Affischerna bra	Kampanjen
”Jag tycker nog kanske inte att det har påverkat min attityd eller åsikter eller kunnande”	Kampanjen har inte påverkat mig.	Ingen påverkan	Ingen påverkan	Kampanjen
”Så jag tycker det är ju en bekräftelse”	Kampanjen ger en bekräftelse.	Ger bekräftelse	Kampanjen bra	Kampanjen
”Nå nä, inte egentligen.”	Kampanjen har inte påverkat tankar om amning.	Oförändrat förhållningssätt	Ingen påverkan	Kampanjen
”Ja för mig väckte det på den där lilla stunden när jag läste och det var ju mycket fin berättelse och det kom ju mycket nya tankar kring	Kampanjen har skapat nya tankar som kan användas i arbetet. Konkreta saker att ta fasta	Väckt nya tankar	Kampanjen bra	Kampanjen

amning och vad jag kan ta upp i mitt arbete på den här amningsförberedelsekursen... att det här skulle jag kunna ta mera fasta på och sådana saker så jag tycker det var jättebra.”	på och saker som var bra.			
”Nej. Egentligen inte.	Inga utvecklingsförslag till kampanjen.	Inga utvecklingsförslag	Kampanjen bra	Kampanjen
”Jag har ingen direkt konkret sak hur jag skulle utveckla den som den här målsättningen är liksom den här samma”	Inga utvecklingsförslag till kampanjen. Folkhälsan har lyckats med sina mål.	Lyckad kampanj	Kampanjen bra	Kampanjen
”Hm... Kanske ännu mera något på något sätt sådant här att... om det kommer några nya rön om amning eller någonting. Att något sådant... att det skulle komma till oss snabbare och det här just att var man kan få hjälp liksom. På svenskt håll är det ju inte så jättebra kanske här i Åbotrakten.[...]Det skulle ju vara jättefint till exempel någon... om man skulle kunna vara med i någon grupp dit man liksom skulle kunna då skicka frågor eller någonting till någon som är jätteproffs på amning... och liksom vi skulle kunna få tips om vi skulle ha någonting vi ville konsultera eller något. Det skulle vara bra.” ”Att på det sättet så där mera samarbete liksom”	Fint om det fanns proffsgrupp där man kunde få tips om amning och dit man kunde konsultera vid behov. Skulle ge mer till professionella än vad kampanjen gör. Bättre samarbete mellan olika anstalter. Bra om ny forskning snabbare når till professionella. Mer svenska i vården.	Utvecklingsbehov finns	Utvecklingsbehov	Utveckling
”Jag hoppas ju att den håller i sig och att man upprätthåller, uppdaterar och håller i gång hemsidan”	Hoppas man fortsätter hålla igång hemsidan.	Önskar fortsättning	Utvecklingsbehov	Utveckling
”Nej, det är svårt att säga för jag tycker det var så bra redan... Det är nu bara att försöka få upp det hit till norr bara.”	Man kunde sprida kampanjen amningsfred norrut i Finland.	Utöka kampanjen geografiskt	Utvecklingsbehov	Utveckling

BARNMORSKOR

Bilaga 6:

Meningsenhet	Kondenserad meningsenhet	Kod	Underkategori	Kategori
”Inte i samhället.. men i alla fall på arbetsplatsen har den ändrat ganska mycket. Mycket mera amningsvänligt. Mycket arbete har gjort för att amningen ska lyckas.	Amningen har den senaste tiden ändrats till det positiva på arbetsplatsen.	Amningen blivit positiv	Amningen förändras	Amning
”nog har det ändrat mycket om man tänker på sjukhusvärlden.. att det satsat mera.. i samhället har också amningen ökat och syns mera”	Amningen har ändrats senaste tiden på sjukhus och i samhället. Det satsas mera på amning.	Satsat mera på amning	Amningen förändras	Amning
”förr behövde man inte känna skam för att man inte ammade.. nu rekommenderas amning mer än någonsin”	Idag blir man lättare skuldbelagd om man inte ammar.	Lättare skuldbelagd	Amningen förändras	Amning
”jag har funderat vad de låga amningssiffrorna beror på och funderar om det beror på jämställdheten eller att pappan inte hjälper till lika mycket”	Jag undrar om låga amningssiffror är ett resultat av ojämlikhet i familjen.	Brist på stöd	Utvecklingsbehov	Utveckling
”utifrån facebookgrupper så har sjukhuset och sköterskan haft stor påverkan på amning”	Sköterskan har stor påverkan på amning.	Professionellt stöd	Stöd	Amning
”och av dem får man en ganska bra översikt över vad som händer i samhället”	Facebookgrupper ger en samhällsöversikt.	Samhällsöversikt	Stöd	Amning
”på avdelningen för nyfödda så är amningshandledning är egentligen huvudsysslan [...] men långt snurrar det kring amningsproblem och att lösa dem..”	Amningshandledning och problemlösning är huvudsysslan.	Handledning och stöd	Handledning	Amning
En del av jobbet är att försöka utveckla amningen [...] jag ger även konkret amningshandledning i hemmet.	Jag utvecklar amningen och ger amningshandledning.	Utveckling och handledning	Handledning	Amning
”En stor del av grundarbetet är amningshandledning, jag är också på amningspolin och har varit med från början och utvecklat den och förfaringssättet på sjukhuset.	En stor del av arbetet är handledning och utveckling.	Handledning och utveckling	Handledning	Amning
”[...] med dem talas om amning och att det finns nya anvisningar”	Tar hand om kvinnor med specialproblem och deras amning.	Amningsproblematik	Problemlösning	Amning

”På avdelningen hör det till grundarbetet. På polikliniken ger jag skolningar”	I arbetet handleder och ger vi skolningar.	Handledning	Handledning	Amning
”Jag kommer först att tänka på att alla får göra sitt val själv. Att vi ger ro åt mamman oavsett beslut.”	Amningsfred är att vi stödjer mamman i hennes egna val.	Stöd	Stöd	Amning
”Det att ron kommer från professionella och de närstående och att den skulle komma också från andra människor såsom pappor och svärmödrar”	Amningsfred är att freden kommer från professionella samt att närstående ger stöd.	Olika stödformer	Sröd	Amning
”Att mammorna skulle få amma på sitt eget sätt och få stöd och uppmuntran med det [...] att man skulle lyssna på och ge åt mamman ro att hitta sina eget mål i amning”	Amningsfred är att vi stödjer mamman i hennes egna val.	Självbestämmanderätt	Individuell amning	Amning
”Jag tycker att det är ett fantastiskt ordval.. det är en bredare term. Det förutsätter att hela laget är med”	Amningsfred är ett bra ordval.	Bra ordval	Kampanjen bra	Kampanjen
”Jo jag har hört. Vi har alla de där broschyrerna på avdelningar samt genom samarbete via Folkhälsan”	Jag har hört om kampanjen sen tidigare via jobbet.	Kampanjen bekant sedan tidigare	Kampanjen bekant	Kampanjen
”Jo, på Tyksen”	Jag har hört om kampanjen sen tidigare via jobbet.	Kampanjen bekant sedan tidigare	Kampanjen bekant	Kampanjen
”Jag var på amningskonferens i Stockholm”	Jag har hört om kampanjen sen tidigare.	Kampanjen bekant sedan tidigare	Kampanjen bekant	Kampanjen
”Jag har vetat om kampanjen flera år”	Jag har hört om kampanjen sen tidigare.	Kampanjen bekant sedan tidigare	Kampanjen bekant	Kampanjen
”Endast på jobbet och via jobbet har jag hört, att jag har inte stött på kampanjen någon annanstans”	Jag har hört om kampanjen sen tidigare men endast på jobbet.	Kampanjen bekant sedan tidigare	Kampanjen bekant	Kampanjen
”Om man har jobbat med amning har man kanske stött på den [...] så här i privata livet så har jag inte sett affischer på stan eller busshållplatser.	Jag har inte sett affischerna på någon offentlig plats förutom jobbet.	Kampanjen bekant sedan tidigare	Kampanjen bekant	Kampanjen
”[...] kampanjen skulle fast ha kunnat vara fast med i pressen eller televisionen.	Kampanjen skulle kunna synas i pressen eller TV.	Utöka kampanjen via media	Utvecklingsbehov	Utveckling
”Jag har inte sett. Och det har inte talats om ämnet i rådgivningen”	Jag har inte hört om kampanjen tidigare.	Kampanjen obekant sedan tidigare	Kampanjen obekant	Kampanjen

<p>”Jag tycker att det är en jättebra sak att det finns en sån här kampanj (...) Och jättefint att det har gjorts sådana här planscher och att de finns på sjukhusen, men tydligen finns de inte på alla rådgivningar. Vi har försökt sprida dem men de skulle kunna synas mera, varför inte när det är så fin kampanj”</p>	<p>Kampanjen är bra. Fint att affischerna är utspridda, men tydligen inte på alla ställen. De borde synas mer.</p>	<p>Utöka kampanjen</p>	<p>Utvecklingsbehov</p>	<p>Utveckling</p>
<p>”Jag är av samma åsikt att allt är jättefint, den här förverklingen och videorna som syns på nätet. Synd att det stannar synligt vid en så liten människogrupp, att de som ammar kanske stöter på den och de som jobbar med amning, men inte närstående och de som behöver informationen får den”</p>	<p>Kampanjen är bra. Synd att kampanjen inte verkar nå utomstående.</p>	<p>Utöka kampanjen</p>	<p>Utvecklingsbehov</p>	<p>Utveckling</p>
<p>” [...] affischerna kunde vara framme för ungdomar eller små barn, att om man inte i egt hem ser den där amningen så skulle man liksom kunna omedvetet informera att det här ser bra ut... och att hur det är att sköta om babyn”</p>	<p>Affischerna kunde vara mer tillgänglig för ungdomar och barn och därmed ge en omedveten positiv attityd till amning.</p>	<p>Tillsynliggöra kampanjen för olika åldersgrupper</p>	<p>Utvecklingsbehov</p>	<p>Utveckling</p>
<p>”Desto fler människor och yrkesgrupper som känner till det man nu behöver kunna och veta för att handleda och ge råd kring det som har med amning att göra desto bättre”</p>	<p>Ju fler människor som känner till amning desto bättre handledning och rådgivning.</p>	<p>Fördelar om kampanjen når ut till flera</p>	<p>Utvecklingsbehov</p>	<p>Utveckling</p>
<p>” [...] att det skulle vara enbart barnmorskans område utan jag tänkte att man medvetandegör alla som vill.”</p>	<p>Kampanjen bör inte vara enbart av eller för barnmorskor utan berör alla.</p>	<p>Kampanjen berör alla</p>	<p>Utvecklingsbehov</p>	<p>Utveckling</p>
<p>”Så pass mycket förstår jag att barnmorskans del i amning är liten [...] Att egentligen skulle det vara viktigare för hälsovårdaren att ha bredare kunskap under graviditeten och rådgivningen.”</p>	<p>Barnmorskans roll i amning är liten, hälsovårdare borde istället ha mer kunskap.</p>	<p>Utvecklingsbehov finns</p>	<p>Utvecklingsbehov</p>	<p>Utveckling</p>
<p>”bilderna är fint gjorda och man ser det härliga samspelet [...] men i de här affischerna begränsas det till kärnfamiljen. [...] Jag tänker också på att hela</p>	<p>Affischerna är fina men är begränsade till kärnfamiljen. De kunde ha ett bredare perspektiv.</p>	<p>Bredare perspektiv på affischerna</p>	<p>Utvecklingsbehov</p>	<p>Utveckling</p>

familjen och andra har en stor roll i stödjandet av amning [...] Det kunde ha varit ett lite bredare perspektiv.. att just svärmor eller någon.. eller olika generationer.”				
”Ett exempel var sådant när man läste att där var en ensamstående mamma och hon hade fått mycket stöd från slakten. Men det skulle få vara mycket mera.”	Kampanjen skulle kunna innehålla flera olika familjeformer.	Bredare perspektiv på kampanjen	Utvecklingsbehov	Utveckling
”Affischerna lyfter fram positivt om amningen. [...] Våldigt naturliga och sådana som man först kommer att tänka på om amning att det är naturligt och lätt.”	Affischerna ger en känsla av positivitet. Att amning är naturligt och lätt.	Positiv, men bredare perspektiv på kampanjen behövs	Utvecklingsbehov	Utveckling
”Och så det att det finns olika ålders barn, det är bra att det inte är bara nyfödda..”	Bra att affischerna innehåller barn i olika åldrar.	Olika åldrar	Utvecklingsbehov	Utveckling
”Jag tycker de är härliga.. det känns bra att titta på dem”	Affischerna känns bra att se på.	Fina affischer	Affischerna bra	Kampanjen
”Jag vet inte hur gammalt det här barnet är, kanske en ettåring.. jo men lite för äldre barn också.. för det är ganska tabu nu för tiden”	Affischerna kunde innehålla mer bilder på äldre barn.	Bredare perspektiv på affischerna	Utvecklingsbehov	Utveckling
”Jag tänkte att eftersom pappans stöd är så viktigt och om man tänker på bilden på så sätt det behövs inte att pappa matar barnet utan det räcker med famnen och ögonkontakten.”	Affischerna förmedlar positiva känslor från pappans synvinkel.	Pappans synvinkel	Affischerna bra	Kampanjen
”Att pappa är med barnet så att mamma åter orkar med amningsmaraton”	Affischerna förmedlar att pappan har en viktig roll.	Pappans roll	Affischerna bra	Kampanjen
”Jag kan säga att nej eftersom jag har varit positiv sedan tidigare så det har inte ändrats.. Jättebra kampanj att allt som medför det positiva med amning kommer fram.	Positiv kampanj men den har inte påverkat mig.	Ingen påverkan	Ingen påverkan	Kampanjen
”Det har inte påverkat mitt synsätt.. men det skulle vara intressant att fråga samma av föräldrarna”	Kampanjen har inte påverkat mig, skulle vara intressant att fråga samma av föräldrarna.	Ingen påverkan	Ingen påverkan	Kampanjen

”Det skulle vara jätteintressant om man skulle sprida de här affischerna till något högstadie och där hålla en temavecka och sedan fråga om det har påverkat dom”	Skulle vara intressant att undersöka ungdomar och om de påverkas av kampanjen.	Ytterligare undersökningar	Utvecklingsbehov	Utveckling
” [...] det är de kommande föräldrarna, att om man skulle kunna forma deras synsätt på amning”	Om kampanjen förmedlas till ungdomar så skulle det kunna påverka dom positivt.	Ytterligare undersökningar	Utvecklingsbehov	Utveckling
”Jag tycker att om det finns möjlighet så borde man nå ut till den stora publiken, nu när affischerna finns så skulle man kunna sprida budskapet. Man skulle kunna göra en gallup i Hansakvarteret för att se hur många som vet om den här kampanjen”	Kampanjen borde nå ut till en större publik, samt undersöka i hur många som känner till den.	Utöka och utvärdera kampanjen	Utvecklingsbehov	Utveckling
”Det som vi just sade. Den borde komma fram mer”	Kampanjen borde synas mer offentligt.	Offentliggöra kampanjen mera	Utvecklingsbehov	Utveckling
”Jag är av samma åsikt. När det inte har setts annat än på vår avdelning. Det skulle kunna vara var som helst, i skolor, bibliotek och offentliga platser”	Kampanjen borde synas mer offentligt.	Offentliggöra kampanjen mera	Utvecklingsbehov	Utveckling